

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Politechnika Częstochowska

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 grudnia 2024 r.**

Warszawa, 2024

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	27
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	36
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	40
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	45
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	51
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	53
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	58
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	60
5. Załączniki:	66
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	66
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	66
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	66
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	66
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	66
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	66
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	66
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	66

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. inż. Katarzyna Kocur-Bera, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Robert Romanowski, ekspert PKA
2. dr hab. Elżbieta Bukalska, ekspert PKA
3. Bożena Ziemniewicz, ekspert ds. pracodawców
4. *Leszek Hajkowski, ekspert ds. pracodawców-obszernik*
5. Marta Ekner, ekspert ds. studenckich
6. mgr Karolina Martyniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym przez Politechnikę Częstochowską, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025.

PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku. Prezydium PKA Uchwałą Nr 720/2018 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie oceny programowej na kierunku zarządzanie prowadzonym na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólniakademickim wydało ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej umożliwia studentom kierunku zarządzanie osiągnięcie założonych efektów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólniakademickim. Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych oceny programowej, sześć: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, kadra prowadząca proces kształcenia, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, uzyskało ocenę „w pełni”. Kryteria: skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a także opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, otrzymały ocenę „zadowalającą”.

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona w trybie stacjonarnym z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez Władze Uczelni, odbył także spotkania robocze w celu omówienia spraw wymagających wyjaśnienia z Władzami Uczelni i Jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielami studenckich kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym

kierunku studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto podczas wizytacji przeprowadzono hospitację zajęć oraz weryfikację bazy dydaktycznej i biblioteki wykorzystywanej w procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi, o których zespół oceniający poinformował Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości – 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	120 godzin / 1 semestr / 4 ECTS praktyka realizowana w 4 semestrze	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. zarządzanie działalnością gospodarczą 2. zarządzanie kadrami 3. marketing i komunikacja rynkowa 4. e-commerce	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	171	101
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2164 godzin	1204 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95,96 ECTS	68,64 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	od 123 do 135 ECTS	od 129 do 135 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	55 ECTS	57 ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie		
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia		
Profil studiów	ogólnoakademicki		
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne		
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	nauki o zarządzaniu i jakości – 100%		
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS		
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy		
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. zarządzanie kadrami 2. zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa 3. przedsiębiorczość i zarządzanie MSP 4. administrator usług medycznych (tylko studia stacjonarne)		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister		
	Ścieżka anglojęzyczna	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	25	61	76
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	964 godzin	1099 godzin	580 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	50,03 ECTS	62,8 ECTS	42,4 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	90 ECTS	83 ECTS	68-69 ECTS (w zależności od zakresu kształcenia)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	38 ECTS	38 ECTS	41 ECTS

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na pierwszym i drugim stopniu na kierunku zarządzanie o profilu ogólnoakademickim jest zgodna ze strategią Uczelni oraz polityką jakości Politechniki Częstochowskiej ustanowionej na lata 2023-2027 uchwaloną w dn. 22 lutego 2023 r. (uchwała Senatu nr 170/2022/2023). Zgodność koncepcji i celów kształcenia na ocenianym kierunku, z misją i strategią Uczelni przejawia się m.in. poprzez cel strategiczny CSD1 zapisany w ww. dokumencie: *Atrakcyjna oferta kształcenia dla studentów krajowych i zagranicznych*, który realizowany jest poprzez cel operacyjny: *Tworzenie i doskonalenie programów dydaktycznych zwiększających praktyczne kompetencje studentów* (działanie: konsultacje z radami społeczno-gospodarczymi, prowadzenie zajęć dydaktycznych przez osoby z doświadczeniem zawodowym w danej branży, zaangażowanie studentów, pracowników i doktorantów w uczestniczeniu w międzynarodowych programach wymiany akademickiej, działania nakierowane na zwiększenie liczby studentów zagranicznych) oraz cel strategiczny CSD2: *Doskonalenie jakości i warunków kształcenia*, który jest realizowany m.in. przez trzy cele operacyjne: Doskonalenie jakości kształcenia, Rozwój infrastruktury dydaktycznej oraz Rozwój oferty poza-dydaktycznej.

Strategicznym działaniem PCZ jest tworzenie i doskonalenie programów studiów w celu zwiększenia praktycznych kompetencji studentów. Odbywa się to przy udziale przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Dzięki temu treści programowe odpowiadają potrzebom rynku.

Celem kształcenia na ocenianym kierunku jest pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie zarządzania oraz stymulowanie aktywnej i przedsiębiorczej postawy studentów i absolwentów, dostosowanych do wyzwań współczesnych organizacji, a także kształcenie studentów jako wysoko wykwalifikowanej, profesjonalnej i przedsiębiorczej kadry, która zasili zarówno gospodarkę lokalną, regionalną, transregionalną, a także ogólnopolską i międzynarodową.

Kierunek zarządzanie na PCz istnieje od 27-lat. Na pierwszym stopniu studiów realizowane są cztery zakresy kształcenia (specjalności): *zarządzanie działalnością gospodarczą, zarządzanie kadrami, marketing i komunikacja rynkowa oraz e-commerce*. Absolwent ocenianego kierunku pierwszego stopnia nabywa kompleksową wiedzę teoretyczną i praktyczną z dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości oraz nauk pokrewnych, dotyczącą istoty, prawidłowości, problemów funkcjonowania organizacji – przedsiębiorstw, instytucji publicznych oraz organizacji non-profit.

Na drugim stopniu ocenianego kierunku do wyboru są następujące zakresy kształcenia (specjalności): *zarządzanie kadrami, zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstw, przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem oraz administrator usług medycznych*. Studenci drugiego stopnia ocenianego kierunku mogą także uzyskać dyplom magistra, studiując w języku angielskim (kierunek management). Absolwent ocenianego kierunku kończąc drugi stopień kształcenia posiada umiejętności menedżerskie niezbędne do kierowania przedsiębiorstwem produkcyjnym, usługowym małej lub średniej wielkości oraz jednostkami administracji rządowej i samorządowej. Dobór treści kształcenia pozwala na rozwijanie przez studenta takich kompetencji, jak: przedsiębiorczość, kreatywność, umiejętność pracy zespołowej, wykorzystanie mediacji i negocjacji,

skutecznego radzenia sobie ze stresem, krytycznego myślenia, oceny stopnia ryzyka i jego optymalizacji przy podejmowaniu decyzji.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zarządzanie są zgodne z polityką Uczelni w zakresie jakości kształcenia, a program studiów podlega monitorowaniu w ramach procedur, funkcjonującego w Uczelni, systemu zarządzania jakością, podlega ewolucji zgodnie z aktualnymi trendami w obszarze szkolnictwa wyższego oraz obszarze interakcji z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku zarządzanie związane są z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości, do której kierunek jest przyporządkowany w 100% zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Znajduje to odzwierciedlenie także w oferowanych specjalnościach, efektach uczenia się i planach zajęć. Przedstawione przyporządkowanie studiów do dyscypliny naukowej, zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu kształcenia jest spójne z danymi umieszczonymi w systemie POLON.

W dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości Uczelnia uzyskała kategorię naukową B+ upoważniającą do utrzymania pełni uprawnień akademickich, w tym prowadzenia szkoły doktorskiej. Proces kształcenia na ocenianym kierunku jest prowadzony przez wykwalifikowaną kadrę naukową, której osiągnięcia wpływają na poziom kształcenia studentów. PCz wydaje także specjalistyczne czasopisma z zakresu zarządzania: Polish Journal of Management Studies (PJMS) oraz Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie. Pracownicy także zdobywają awanse naukowe w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. W latach 2019-2024 dwie osoby uzyskały tytuł profesora, dziewięć stopniów doktora habilitowanego, a siedem doktora.

Uczelnia wykazała związek koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z działalnością naukową pracowników Wydziału Zarządzania PCz, w zakresie dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Zakres prac badawczych i projektowych aplikowane są do prowadzonych zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku. Dotyczy to m.in. następującej tematyki: badania opinii pracowników medycznych na temat funkcjonowania w pandemii COVID-19 w miejscu pracy, doświadczenia nauki zdalnej a preferencje w zakresie pracy zdalnej wśród młodych ludzi oraz kierownicze aspekty zarządzania pracą zdalną (aplikowane są na takich przedmiotach, jak: *zarządzanie zespołami pracowniczymi, zarządzanie zasobami ludzkimi, administrowanie wynagrodzeniami, ethics in management*); badania średnich i dużych przedsiębiorstw oraz kapitał społeczny i dzielenie się wiedzą w organizacji na zajęciach: *psychologia w zarządzaniu (także prowadzonej w języku angielskim); zarządzanie potencjałem pracowniczym, zarządzanie zasobami ludzkimi*; automatyczne wykrywanie podatności korupcyjnej człowieka i jej przeciwdziałanie dzięki zastosowaniu narzędzia informatycznego OAlA opartego na sztucznej inteligencji oraz zarządzanie przedsiębiorstwem w czasach nowej rzeczywistości gospodarczej (na zajęciach: *konceptje zarządzania, zarządzanie strategiczne oraz strategia marketingowa małego przedsiębiorstwa*); sustainable smart industry (na zajęciach: *sustainable supply chain management*; efektywność marketingu internetowego na zajęciach: *e-marketing, marketing internetowy i mobilny*); kapitał społeczny i dzielenie się wiedzą we współczesnej organizacji dotyczące czynników motywujących wobec pracodawcy i employer branding (na zajęciach: *psychologia w zarządzaniu, socjologia organizacji*); funkcjonowanie wirtualnych wspólnot (na zajęciach: *teamworking oraz socjologia organizacji*).

Koncepcja kształcenia na kierunku zarządzanie opiera się na powiązaniu teorii z praktyką, wiedzy z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi. Zorientowane są na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i zawodowego rynku pracy, poprzez zdobycie kompetencji szczególnie poszukiwanych

w gospodarce, dzięki czemu absolwent kierunku może znaleźć atrakcyjną pracę zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym. Interesariusze zewnętrzni (pracodawcy oraz absolwenci) pełnią bardzo ważną rolę w opracowaniu koncepcji, gdyż opiniując programy studiów wskazują na oczekiwane przez rynek pracy, kompetencje absolwenta. W opracowaniu koncepcji i celów kształcenia biorą także udział nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, którzy wykonują badania zlecone na rzecz otoczenia gospodarczego. Dla przykładu można podać *Strategie zaopatrzenia przedsiębiorstw w energię w kontekście zmiany cen źródeł energii (opracowanie z 2022)*, *Opracowanie opinii o innowacyjności dla nowych produktów: programu IBK 3.0 (nazwa komercyjna IBK Pro) oraz portalu anonime.pl. (z 2024)*. Wyniki realizowanych badań podnoszą kompetencje kadry naukowej i tworzą bazę case study, które aplikowane są na zajęciach dydaktycznych na ocenianym kierunku. Opinie pracodawców, oprócz cyklicznych spotkań, są także pozyskiwane podczas organizowanych szkoleń, warsztatów i konferencji (np. edycje Festiwalu Reklamy Społecznej „Trzy Światy – świat realny, świat wirtualny, świat opowiadany”, konferencja pt. „Interdyscyplinarność w Zarządzaniu Organizacją XXI wieku” INTER_FaMa, wydarzenie pt. „Wiosna pokoleń”).

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na pierwszym i drugim stopniu kształcenia zajęcia mogą odbywać się w tej formie. Odbywa się to zgodnie z procedurą *PU-10 Kształcenie e-learningowe*. Studenci uzyskują dostęp do kursu multimedialnego, a także korzystają z narzędzi grupowej komunikacji elektronicznej (czat, forum), dzięki którym możliwy jest kontakt z prowadzącym. Metody te zapewniają studentom, zapoznanie się z przekazywanymi treściami kształcenia bez ograniczeń czasowych i przestrzennych. Oferowane przez Uczelnię narzędzia nauki zdalnej w środowisku Moodle są wykorzystywane pomocniczo w organizacji zajęć dydaktycznych (np. przekazywanie materiałów dydaktycznych, literatury) na wszystkich rodzajach studiów.

Efekty uczenia się określone dla kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi przez Uczelnię oraz dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek. Efekty te odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi studiów. Efekty uczenia się przyjęte dla studiów pierwszego stopnia umożliwiają zdobycie ogólnej wiedzy społeczno-ekonomicznej oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu menedżera – specjalisty w dziedzinie zarządzania działalnością gospodarczą (specjalność ZDG), zarządzania kadrami (ZK), marketingu i komunikacji rynkowej (MiKR) oraz e-commerce (EC).

Efekty uczenia się przyjęte dla studiów drugiego stopnia pozwalają absolwentom, zgodnie z koncepcją i celami kształcenia, na zdobycie pogłębionej wiedzy ekonomicznej innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidzianych warunkach poprzez przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi oraz wykonywania zawodu menedżera – specjalisty w zakresie zarządzania kadrami, zarządzania działalnością marketingową przedsiębiorstwa, przedsiębiorczości i zarządzania MSP oraz pełnienia funkcji administratora usług medycznych (tylko studia stacjonarne).

Absolwent potrafi także wykorzystać zdobyte umiejętności w dostosowaniu się do potrzeb rynku pracy. Dodatkowym elementem kształcenia jest wybór ścieżki *management* realizowanej w języku angielskim na studiach drugiego stopnia (ścieżkę tę można potraktować jako osobną specjalność, bowiem studenci mają możliwość osiągnięcia tych samych efektów uczenia się, co studenci studiów prowadzonych w języku polskim).

Dla studiów pierwszego stopnia przyjęto jedenaście kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedzy, jedenaście w kategorii umiejętności oraz pięć w kategorii kompetencji społecznych. Efekty

uczenia się uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w przepisach oraz charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przewidują, że absolwent zna i rozumie kategorie, instytucje, struktury ekonomiczne i współzależności między nimi, zasady funkcjonowania podmiotów gospodarczych, metody i narzędzia pozyskiwania danych, zasady tworzenia i rozwijania form indywidualnej przedsiębiorczości, normy prawne, etyczne i zna inne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną, dobrać właściwe metody i narzędzia oraz pozyskiwać dane do formułowania i analizowania prostych i złożonych procesów i zjawisk ekonomicznych, analizować, oceniać i interpretować zjawiska gospodarcze, komunikować się z otoczeniem przy pomocy terminologii specjalistycznej, w tym w języku obcym, organizować własną pracę oraz współdziałać i pracować w zespole, uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę ekonomiczną oraz umiejętności profesjonalne, w tym badawcze. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy, prowadzenia działalności zawodowej w sposób etyczny.

Stwierdzono jednak drobne uchybienia dotyczące niewłaściwego powiązania efektów uczenia się na pierwszym stopniu z kategoriami opisowymi pochodzącymi z PRK. Na przykład efekty uczenia się od K_W01 do K_W04 bezpośrednio nawiązują do kategorii opisowej WG, a dopiero efekty zaczynające się od K_W05 nawiązują do kategorii opisowej WK.

Zaleca się prawidłowe przypisanie efektów związanych z wiedzą do właściwej charakterystyki drugiego stopnia.

Ponadto w efektach związanych z wiedzą zdarzają się odwołania do sformułowań typowych dla umiejętności. Dotyczy to efektu K_W04 ("... Wykorzystuje nowoczesne metody i techniki pozyskiwania potrzebnych danych") oraz efektu K_W11 (Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu mechanizmy i zasady funkcjonowania współczesnych podmiotów gospodarczych oraz wykorzystuje nowoczesne metody i narzędzia do rozwiązywania problemów praktycznych).

Zaleca się prawidłowe sformułowanie efektów K_W04 i K_W11.

Dla studiów drugiego stopnia przyjęto także dwanaście kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedzy, dziesięć w kategorii umiejętności oraz sześć w kategorii kompetencji społecznych. Efekty uczenia się uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w przepisach ustawowych oraz charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przewidują, że absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu pojęcia i fakty wyjaśniające złożone zjawiska i procesy gospodarcze oraz zachodzące współzależności między instytucjami i strukturami gospodarczymi, główne tendencje rozwojowe w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości odnoszące się do instytucji i ich relacji, w pogłębionym stopniu wybrane metody i narzędzia opisu oraz wieloaspektowe uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej i indywidualnej przedsiębiorczości. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do identyfikowania, formułowania i rozwiązywania złożonych problemów gospodarczych, dobierać, oceniać i właściwie interpretować informacje oraz dobierać i stosować odpowiednie do rozwiązywanego problemu metody i narzędzia, formułować i usprawniać procesy decyzyjne, komunikować się z otoczeniem, posługując się specjalistycznym językiem obcym, pracować w grupie, w szczególności podejmując w niej wiodącą rolę oraz kierować pracą zespołu, samodzielnie planować

i realizować własne uczenie się przez całe życie. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do podejmowania i organizowania działalności w zakresie zagadnień gospodarczych na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego, że absolwent jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy i odbieranych informacji, przestrzegania zasad etyki zawodowej w trakcie prowadzonej działalności zawodowej i społecznej.

Jedna z sześciu kompetencji społecznych na studiach drugiego stopnia nawiązuje do efektu uczenia się związanego z umiejętnościami, co oznacza, że należy te treści inaczej ulokować w siatce efektów uczenia się; diagnoza dotyczy efektu K_K05 - Jest gotów do określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Potrafi współdziałać i pracować grupie, przyjmując różne role, kierować zespołem biorąc odpowiedzialność za efekty jego pracy.

Zajęcia wraz z przypisanymi efektami uczenia się zostały zamieszczone w sylabusach zajęć. Modułowe efekty uczenia się, określane przedmiotowymi efektami uczenia się, obejmują trzy zakresy: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. W każdym z tych zakresów przyjęto od jednego do trzech efektów. Modułowe efekty uczenia się zostały sformułowane prawidłowo pod względem zgodności ich treści z zajęciami. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy i zastosowaniem w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Dodatkowo w formie matrycy wskazano jakie kierunkowe efekty uczenia się realizowane są w ramach poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów. Można stwierdzić, że kierunkowe i modułowe efekty uczenia się tworzą spójny system określający zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganym przez absolwentów kierunku.

Przyjęte efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia przewidują w szczególności poznanie przez studentów podstaw teoretycznych i praktycznych zarządzania dla zjawisk i procesów gospodarczych zachodzących na poziomie mikro- i makro oraz międzynarodowym, a także nabycie umiejętności wykorzystania wiedzy w pracy w zespole, w tym interdyscyplinarnym. Osiągnięcie tych efektów pozwala na przygotowanie studentów do szeroko rozumianego zarządzania.

Efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia przewidują, w szczególności poznanie przez absolwentów teoretycznych i praktycznych aspektów zarządzania, metod i narzędzi usprawniających praktykę zarządzania, w tym technologię IT.

Efekty uczenia się, zarówno dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, przewidują wyposażenie absolwenta w umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie odpowiednio B2 i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych kształtują gotowość absolwentów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów oraz zasięgania opinii ekspertów, myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy oraz aktywności na rzecz środowiska społecznego, respektowania i zaangażowanego działania na rzecz przestrzegania zasad etyki zawodowej. Absolwent wykazuje również gotowość do samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy w celu dalszego rozwoju osobowego, w tym w sferze naukowej.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały prawidłowo przełożone na modułowe efekty uczenia się zostały określone w sposób prawidłowy, a także są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek. Mocno nawiązują do przygotowania lub prowadzenia badań naukowych, co jest typowe dla profilu ogólnoakademickiego.

Zdiagnozowano jednak w efektach uczenia się na obu stopniach bezpośrednie nawiązanie do dyscypliny ekonomia i finanse, tj. w efektach K_W07 i K_U06 na studiach pierwszego stopnia oraz w efektach K_W03, K_W07 i K_U04 na studiach drugiego stopnia. Rekomenduje się przyporządkowanie kierunku do dyscypliny ekonomia i finanse w stopniu uwzględniającym możliwość osiągnięcia efektów uczenia się związanych ze wspomnianą dyscypliną.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinie wiodącej, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tej dyscyplinie, zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego oraz gospodarczego. Sformułowane efekty uczenia się wpisują się w dyscyplinę naukową, do której kierunek jest przyporządkowany oraz są ściśle powiązane z zakresem działalności naukowej osób prowadzących zajęcia na tym kierunku (nauki o zarządzaniu i jakości).

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku są zgodne z określoną dla niego koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany. Sformułowanie efektów uczenia się odpowiada ogólnoakademickiemu profilowi studiów, część efektów z zakresu wiedzy ukierunkowanych jest na metodologię badań i teorie nauk o zarządzaniu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się pozwala na przygotowanie absolwentów do prowadzenia działalności zawodowej zgodnej z wymaganiami rynku pracy. Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia są zgodne z 6, a dla studiów drugiego stopnia z 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zostały one w sposób prawidłowy sformułowane w zakresach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i uwzględniają wszystkie wymagane charakterystyki. Modułowe efekty uczenia się opisują w sposób specyficzny i realistyczny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów w procesie nauczania. Wskazano we właściwy sposób ich powiązanie z efektami kierunkowymi. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Modułowe efekty uczenia się sformułowano w sposób zrozumiały, z zastosowaniem właściwej terminologii, a stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez studentów i dokonania oceny.

W siatce efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. niewłaściwie ulokowano treści związanych z umiejętnościami pracy w grupie w efekcie związanym z kompetencjami społecznymi (efekt K_K05);
2. nieprawidłowe przypisanie efektów związanych z wiedzą do właściwej charakterystyki drugiego stopnia;

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

3. nieprawidłowe sformułowania efektów K_W04 i K_W11 związane z nabywaniem umiejętności.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się przyporządkowanie kierunku do dyscypliny ekonomia i finanse w stopniu uwzględniającym możliwość osiągnięcia efektów uczenia się związanych ze wspomnianą dyscypliną.

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z niewłaściwym ułożeniem w siatce efektów na studiach drugiego stopnia umiejętności związanej z pracą w grupie, którą przypisano do efektu K_K05 związanego z kompetencjami społecznymi.
2. Zaleca się prawidłowe przypisanie efektów związanych z wiedzą do właściwej charakterystyki drugiego stopnia.
3. Zaleca się prawidłowe sformułowanie efektów K_W04 i K_W11.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na kierunku prowadzone są studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia oraz studia anglojęzyczne na studiach drugiego stopnia na ścieżce *management*. Studia pierwszego stopnia trwają sześć semestrów, a do ich ukończenia wymagane jest uzyskanie 180 pkt. ECTS. Czas trwania studiów drugiego stopnia wynosi cztery semestry, a do uzyskania dyplomu i ich ukończenia wymagane jest 120 punktów ECTS. Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla programu studiów. Na obu poziomach studiów program obejmuje zajęcia specjalnościowe, praktykę i pozostałe przedmioty, które nie zostały pogrupowane w żaden sposób. Wśród oferowanych na studiach zajęć znajdują się zarówno zajęcia obowiązkowe, jak również wybieralne (fakultatywne). W programie studiów pierwszego stopnia proponowane są 4 moduły specjalnościowe, w programie studiów drugiego stopnia - 4 moduły specjalnościowe oraz ścieżka anglojęzyczna *management*. Wszystkie specjalności właściwie wpisują się w dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości.

Rekomenduje się pogrupowanie przedmiotów w programie studiów na obu stopniach na ogólne i kierunkowe, co powinno ułatwić planowanie i ewentualne zmiany programu nauczania w przyszłości.

Przedmiotem analizy przeprowadzonej przez zespół oceniający był program studiów pierwszego i drugiego stopnia obowiązujący w 2024/2025, które są identyczne z poprzednim cyklem. Treści programowe ujęte w sylabusach zajęć dla tego programu są zgodne z przyjętymi dla nich efektami uczenia się. Oparte są na aktualnym stanie wiedzy i uwzględniają metodykę badań stosowaną

w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Są one zgodne z zakresem działalności badawczo-rozwojowej.

Dla wszystkich zajęć ujętych w programie studiów przygotowany został ich kompleksowy opis w postaci sylabusu. W sylabusach zawarty jest szczegółowy zakres treści programowych przyjętych dla danego modułu. Opisy te zostały sporządzone odrębnie dla poszczególnych form zajęć, w jakich jest realizowany dany moduł. Są one odpowiednio rozwinięte pod względem zawartości treści, obejmując od kilku do kilkunastu zakresów tematycznych dla każdej formy zajęć. Treści programowe różnych modułów przenikają się i uzupełniają, pozwalając na przedstawienie danych zagadnień w szerokim kontekście i wzajemnym powiązaniu. Tym samym są one kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Przedstawione sylabusy zawierają informację o koordynatorze lub osobie odpowiedzialnej za przygotowanie sylabusu, co wydaje się ważną informacją w kontekście odpowiedzialności za dokonywanie zmian i modyfikacji.

Do kluczowych treści programowych na studiach pierwszego stopnia należy zaliczyć przede wszystkim te, które bezpośrednio nawiązują do zarządzania: *zarządzanie, zarządzanie strategiczne, psychologia w zarządzaniu, psychologia w zarządzaniu, podstawy marketingu, e-marketing, nauki o organizacji, socjologia organizacji, podstawy przedsiębiorczości, logistyka, zarządzanie jakością i produkcją, zarządzanie projektami*.

Istotny jest też blok zajęć ilościowych, tj.: *matematyka w zarządzaniu, statystyka w zarządzaniu, ekonometria, Informatyka w zarządzaniu, czy informacyjne systemy wspomagania zarządzania*, które bezpośrednio nawiązują do efektów uczenia się związanych z przetwarzaniem danych i wykorzystaniem programów ICT w kształceniu.

Warto też zaznaczyć obecność zajęć związanych z dyscypliną ekonomia i finanse w programie studiów, tj.: *makroekonomia, mikroekonomia, finanse przedsiębiorstwa, podstawy inwestycji, podstawy rachunkowości*, co jest kolejnym argumentem za przyporządkowaniem kierunku zarządzanie do dyscypliny ekonomia i finanse.

W programie studiów drugiego stopnia do kluczowych treści programowych, zgodnych z aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej w Uczelni, należą treści realizowane w ramach takich zajęć, jak: *koncepty zarządzania, przedsiębiorczość, psychologia w zarządzaniu, logistyka, zarządzanie procesami, eurologistyka w jez. angielskim/w jez. niemieckim, etyka w zarządzaniu*.

Rozwinięciu też podlegają umiejętności przetwarzania danych i wykorzystania programów ICT, co ma swój wyraz w obecności takich zajęć w programie studiów, jak: *statystyka matematyczna, ekonometria/ekonometryczne i statystyczne pakiety komputerowe*.

Podobnie, jak w programie studiów pierwszego stopnia istnieją przedmioty związane z dyscypliną ekonomia i finanse, tj.: *makroekonomia, inwestycje na rynkach kapitałowych/zarządzanie inwestycjami, podatkowe aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw/zarządzanie podatkami przedsiębiorstwa, rachunkowość zarządcza*.

Dobór treści programowych traktowanych jako kluczowych jest dla obydwu poziomów studiów zasadny. Jednakże, występują elementy powtórzeń treści na studiach drugiego stopnia i pierwszego stopnia, a dotyczy to zajęć o tych samych nazwach, na przykład: *logistyka, makroekonomia, psychologia w zarządzaniu*. Rekomenduje się monitorowanie treści programowych zajęć, które są powtórzone w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Należy także zwrócić uwagę na powielanie treści powodujące pozorny wybór między takimi zajęciami, jak: *inwestycje na rynkach kapitałowych/zarządzanie inwestycjami* oraz *podatkowe aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw/zarządzanie podatkami przedsiębiorstwa* (sem. 1.), *negocjacje/ techniki negocjacji i mediacji* oraz *warsztaty menedżerskie/ trening menedżerski* (sem. 2.), *marketing globalny i lokalny/marketing międzynarodowy i samorządowy* (sem. 4.). Rekomenduje się nieoferowanie studentom zajęć do wyboru, których treści są zbliżone lub tożsame pod względem treści.

Studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia realizowane są przez 3 lata i trwają 6 semestrów. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 180 punktów, a liczba punktów ECTS dla obu form studiów jest jednakowa. Jeden punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta, obejmującym zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z przygotowaniem się do tych zajęć. Punkty ECTS są równomiernie rozłożone, po 30 we wszystkich semestrach, co sprzyja systematyczności realizacji procesu nauczania.

Studia pierwszego stopnia obejmują 2284 godzin dydaktycznych (bez praktyk 2164 godzin) w podziale na zajęcia obowiązkowe, którym przypisano 111 ECTS (co stanowi 62%) i zajęcia wybieralne z przypisanymi 69 ECTS (co stanowi 38%). Z kolei w przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia dydaktyczne stanowią 1204 godzin (z praktykami 1324 godzin) wycenionych na 180 ECTS, w podziale na zajęcia obowiązkowe 111 (co stanowi 62%) i wybieralne 69 ECTS (38%). Łączna liczba punktów ECTS, jaką student studiów pierwszego stopnia w trybie stacjonarnym musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, wynosi 123 ECTS, co stanowi 68% ogółu punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. W przypadku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, wynosi 91 ECTS, co stanowi ponad 50%, na niestacjonarnych odpowiednio 69 ECTS, co stanowi 38% ogółu punktów ECTS.

Studia stacjonarne drugiego stopnia obejmują 1099 godzin zajęć dydaktycznych (w programie drugiego stopnia nie przewidziano praktyk). Grupa zajęć obowiązkowych wyceniona jest na 55 punktów ECTS (46%) zaś wybieralnych na 65 ECTS (54%). Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, wynosi 83 ECTS, co stanowi 69%. Na podstawie sylabusów udostępnionych przez Uczelnię zdiagnozowano następującą liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych II. stopnia na specjalnościach: *zarządzenie kadrami* – 56,71, *zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa* - 57,25, *przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem* - 57,28 oraz *administrator usług medycznych* – 55,79. Oznacza to, że przypadku żadnej ze specjalności nie osiągnięto wymaganych w prawie 50% ogółu punktów ECTS przypisanych do prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych.

Ponadto w odniesieniu do sposobu liczenia godzin kontaktowych stwierdzono następujące uchybienia:

- 1) w ramach zajęć z *marketingu społecznego* zaplanowano 10 godzin egzaminu, co dało 0,4 punktu ECTS,
- 2) w ramach zajęć z przedmiotu *przedsiębiorca w firmie rodzinnej* zaplanowano 5 godzin egzaminu, co dało 0,2 punktu ECTS,

- 3) w ramach zajęć ze *strategii reklamy* (7 ECTS) zaplanowano 30 godzin konsultacji przy 60 godzinach wykładów oraz ćwiczeń,
- 4) w ramach zajęć z *audytu personalnego* (7 ECTS) zaplanowano 30 godzin konsultacji przy 60 godzinach wykładów oraz ćwiczeń,
- 5) w ramach zajęć z *logistyki* (6 ECTS) zaplanowano 21 godzin konsultacji przy 45 godzinach wykładów oraz ćwiczeń,
- 6) w ramach zajęć z *zarządzania strategicznego* (7 ECTS) zaplanowano 21 godzin konsultacji przy 60 godzinach wykładów oraz ćwiczeń,
- 7) w ramach zajęć z *makroekonomii* (7 ECTS) zaplanowano 24 godziny konsultacji przy 60 godzinach wykładów oraz ćwiczeń.

Warto też ujednolicić przeliczanie godzin pracy studenta na punkty ECTS w sylabusach na studiach na II. stopnia. Np. sylabusach do zajęć z *rachunkowości zarządczej, zarządzanie rozwojem pracowniczym, strategii reklamy, przedsiębiorczości i innowacyjności czy inkubatorów przedsiębiorczości* nie dokonano przeniesienia liczby godzin częściowych na częściowe punkty ECTS.

Rekomenduje się przyjęcie jednolitych standardów przeliczania liczby godzin częściowych na częściowe punkty ECTS w sylabusach na kierunku.

W ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi 62,8 ECTS, co stanowi 52,3% ogółu punktów ECTS.

W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia dydaktyczne stanowią 580 godzin i przypisano im 120 ECTS. Grupa zajęć obowiązkowych wyceniona jest na 55 punktów ECTS (46%) zaś wybieralnych na 65 ECTS (54%). Program studiów pierwszego i drugiego stopnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano ponad 30% punkty ECTS, koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów wynosi 83 ECTS, co stanowi 69%, a w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi 42,4 punktów ECTS (35%).

Jeśli chodzi o ścieżkę anglojęzyczną *management*, jest ona tożsama ze ścieżką polskojęzyczną, jeśli chodzi o przedmioty niespecjalnościowe. Na tej ścieżce nie przewidziano uruchamiania specjalności. W ramach tej ścieżki studenci muszą zrealizować 960 godzin zajęć i osiągnąć 120 punktów ECTS. Studenci mogą wybrać zajęcia, którym przypisano 23 punktów ECTS przypisanych do *seminarium dyplomowego i przygotowania do obrony egzaminu dyplomowego* (19%), co oznacza, że nie jest spełnione kryterium ustawowe wymagające umożliwienia wyboru zajęć, którym przypisano przynajmniej 30% punktów ECTS.

Nie jest jednak możliwe ustalenie liczby punktów ECTS przypisanych do zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie z osobą prowadzącą zajęcia, bowiem w sylabusach do przedmiotów nie jest prowadzona ewidencja punktów ECTS przypisanych do pracy własnej studenta oraz godzin, które student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Przy zaledwie 960 godzinach przewidzianych na ścieżce *management* istnieje zagrożenie nieosiągnięcia wymaganego udziału minimum 50% punktów

ECTS w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

W ścieżce anglojęzycznej nie uwzględniono wystarczającej liczby punktów ECTS (min. 5) przypisanych do przedmiotów humanistycznych, bowiem zaliczono do nich jedynie *ethics in management* (3 punkty ECTS).

Sekwencja zajęć, a także dobór form i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach generalnie zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wątpliwości budzi jednak brak przypisania godzin do przedmiotu *przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej*, któremu na studiach drugiego stopnia w 3. semestrze przypisano 6 punktów ECTS (0 godzin w bezpośrednim kontakcie) oraz w 4. semestrze - 7 punktów ECTS (0 godzin w bezpośrednim kontakcie). Oznacza to, że oficjalnie osiąganie przypisanych efektów uczenia się nie jest przez nikogo weryfikowane.

Zajęcia w formie e-learningowej są prowadzone na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia w wymiarze 132 godzin na 2284 (5,8%), na niestacjonarnych – 165 na 1324 (12%), na studiach stacjonarnych drugiego stopnia - 214 na 1099 (19,5%) oraz na niestacjonarnych - 75 na 580 (12,9%), co spełnia wymogi określone w przepisach prawa (do 75% dla profilu ogólnoakademickiego). Zajęcia e-learningowe są realizowane z wykorzystaniem platformy Moodle.

Kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego odbywa się na studiach pierwszego stopnia zarówno w ramach lektoratów (120/120 godzin, 4 semestry po 30/30 godzin), jak i zajęć *ICT in small business* (4 punkty ECTS), prowadzonego po angielsku w semestrze 6, które powinno prowadzić do osiągnięcia poziomu B2, co wynika z kierunkowego efektu uczenia się K1_U11.

Dla studiów drugiego stopnia nie są prowadzone lektoraty, jednak studenci mają do wyboru po dwa zajęcia w semestrze 2, tj. *eurologistyka w jez. angielskim* lub *eurologistyka w jez. niemieckim* (2 punkty ECTS) oraz *sustainable supply chain management, innovative product design and development i enterprise management in digital economy* (3 punkty ECTS), co wynika z kierunkowego efektu uczenia się K1_U10.

Podczas wizytacji zdiagnozowano też sylabusy z przedmiotów specjalnościowych i potencjalnie kierunkowych, w których studentom nie zasugerowano żadnej publikacji obcojęzycznej, np.: *eurologistyka w języku angielskim, trening menadżerski, zarządzanie procesami, przedsiębiorczość i innowacyjność, marketing partnerski, strategia reklamy, administrowanie wynagrodzeniami, zintegrowany system informacji kadrowej, czy propedeutyka medycyny*.

Rekomenduje się, aby do wymagań wprowadzić uzupełnienie literatury modułu o pozycje obcojęzyczne w grupie literatura uzupełniająca, a także wprowadzenie obowiązku, aby w pracy dyplomowej/magisterskiej pojawiła się w cytowana pozycja obcojęzyczna.

W programie studiów nie uwzględniono wystarczającej liczby punktów ECTS (min. 5) w odniesieniu do zajęć przypisanych do dziedziny nauk humanistycznych. Na studiach pierwszego stopnia do takich zajęć zaliczono *społeczną odpowiedzialność biznesu* (2 punkty ECTS), a na studiach drugiego stopnia – *etykę w zarządzaniu* (2 punkty ECTS).

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia, zostało opisane na stronie 38. Jeśli chodzi o indywidualną

organizację studiów, to zgodnie z par. 9. regulaminu studiów, Uczelnia daje takie możliwości studentom, 1) osiągającym dobre wyniki w nauce; 2) z niepełnosprawnością; 3) samodzielnie wychowującym dzieci; 4) będącym członkami sportowej kadry narodowej bez względu na ich przynależność klubową; 5) studiującym więcej niż jeden kierunek studiów; 6) w innych szczególnych przypadkach (w tym przypadku wymagana jest dodatkowo zgoda prorektora ds. nauczania).

Student z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub dokumentem równoważnym ma możliwość dostosowania kształcenia do indywidualnych potrzeb, uwzględniając stopień i rodzaj niepełnosprawności oraz specyfikę danego kierunku studiów, w tym w szczególności może ubiegać się o: 1) indywidualną organizację studiów; 2) zmianę warunków uczestnictwa w zajęciach; 3) zmianę grupy językowej; 4) dostosowanie zajęć wychowania fizycznego do rodzaju i stopnia niepełnosprawności; 5) obecność na zajęciach, wykładach, kolokwiach, sprawdzianach, egzaminach itp. asystenta (opiekuna) studenta z niepełnosprawnościami lub tłumacza języka migowego, po uzyskaniu zgody osoby prowadzącej; 6) zaliczanie zajęć, kolokwίων, sprawdzianów, prac kontrolnych, projektów itp. w trybie indywidualnym (alternatywne formy zaliczania zajęć); 7) alternatywną formę egzaminu (pisemny, ustny, elektroniczny, mieszany); 8) przedłużenie czasu trwania egzaminu; 9) rejestrowanie, za zgodą prowadzącego, wyłącznie na użytek własny, omawianego na zajęciach materiału w formie alternatywnej (nagrywanie, robienie zdjęć); 10) możliwość korzystania z urządzeń wspomagających; 11) pomoc w pozyskaniu materiałów dydaktycznych niezbędnych w toku studiów; 12) indywidualne warunki korzystania z biblioteki; 13) inną pomoc niezbędną w toku studiów.

Przebieg procesu uczenia na osób z niepełnosprawnością na kierunku zarządzanie jest taki sam, jak osoby pełnosprawnej, a jedynie wzbogacony o elementy dostosowujące warunki techniczno-organizacyjne pod daną niepełnosprawność.

W procesie nauczania wykorzystywane metody kształcenia są: różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, realizowane są na różnych formach zajęć takich jak: wykład, konwersatorium, ćwiczenia: audytoryjne, warsztatowe i laboratoryjne, lektoraty, seminaria i praktyki zawodowe. Ocena ta nie dotyczy zajęć z *przygotowania do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej*, bowiem przy braku godzin dydaktycznych niemożliwe jest zweryfikowanie pracy studenta.

W nauczaniu są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, a należą do nich środki i narzędzia informatyczne. Zakres wykorzystania oprogramowania specjalistycznego jest wystarczający dla realizacji celów kształcenia. Wykorzystywany jest w sposób właściwy potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Integralną częścią programu studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie jest praktyka zawodowa, której celem jest zapoznanie studenta ze specyfiką funkcjonowania organizacji różnego typu (przedsiębiorstwa, jednostki samorządowe, instytucje publiczne i non-profit), zapoznanie go z funkcjonowaniem struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy, podziału kompetencji, procesu planowania oraz doskonalenie umiejętności pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania. Określone dla praktyki cztery efekty uczenia się dotyczą obszaru umiejętności, np. EU3 - Student nabywa umiejętności skutecznego komunikowania się i pracy w zespole, który to efekt osiąga również w ramach innych zajęć, np. rozwój umiejętności personalnych (EU1 - Student posiada wiedzę na temat procesu porozumiewania się ludzi); EU4 - Student identyfikuje, analizuje i proponuje rozwiązania problemów

związanych z zarządzaniem organizacją, co koresponduje z efektami dla zajęć finanse przedsiębiorstwa (EU3 – Student posługuje się podstawowymi metodami i technikami rozwiązywania problemów w zarządzanych przedsiębiorstwach).

Treści programowe dla praktyki zawodowej obejmują takie zagadnienia, jak: analiza i aktywna postawa w zakresie rozwiązywania problemów związanych z gospodarowaniem zasobami ludzkimi, rzeczowymi i finansowymi w pionach odpowiedzialnych za działania ekonomiczno-finansowe i inwestycyjne podmiotu, rozpoznanie procesów zarządczych - w szczególności procesów planowania i monitorowania - w pionach odpowiedzialnych za przygotowywanie lub podejmowanie decyzji ekonomiczno-finansowych i inwestycyjnych podmiotu, czy rozpoznanie systemów informatycznych wspomagających procesy ekonomiczno-finansowe i inwestycyjne podmiotu.

Wymiar praktyk wynosi 120 godzin realizowanych w ciągu czterech tygodni, którym przypisano 4 punkty ECTS. Praktyka umiejscowiona jest w IV semestrze studiów. Niewielki wymiar praktyki wynika z faktu, iż są to studia o profilu ogólnoakademickim, a głównym celem praktyki jest ogólne zapoznanie się studenta z działalnością przedsiębiorstwa lub innej organizacji, ze szczególnym uwzględnieniem procesów zarządczych oraz przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej.

Wymiar praktyk, treści programowe, liczba ECTS i umiejscowienie w programie studiów pozwalają na osiągnięcie przez studentów założonych dla praktyk efektów uczenia się.

Weryfikacja i ocena osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się na podstawie dokumentacji dostarczonej przez studenta. Student po odbyciu praktyki zawodowej w danym zakładzie pracy uzyskuje potwierdzenie jej odbycia na sprawozdaniu z praktyk studenckich, natomiast zaliczenie praktyki zawodowej następuje u opiekuna praktyk na podstawie sprawozdania z praktyk oraz rozmowy przeprowadzonej ze studentem, weryfikującej realizację planu praktyki. Zakładowy opiekun praktyk ocenia stopień osiągnięcia efektów uczenia się na konkretną ocenę, przy czym w dokumentacji praktyk znajduje się szczegółowy opis kryteriów na poszczególne oceny dla każdego efektu uczenia się osobno. Do niedawna najważniejszą częścią dokumentacji było sprawozdanie przygotowane przez studenta, a od roku 2024 wprowadzono dziennik praktyki.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, są trafnie dobrane i umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów. Ponadto opiekun zakładowy wystawia studentowi opinię, w której odnosi się do obszaru postaw, oceniając punktualność, umiejętność pracy w zespole, umiejętność samodzielnego wykonywania zadań, rzetelność w wykonywaniu pracy, czy kulturę osobistą studenta. Ocenia też poziom przygotowania merytorycznego.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk nie muszą odpowiadać żadnym sformułowanym i zakomunikowanym kryteriom. Regułą jest wyznaczanie nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku. Informacje o opiekunach praktyk podane są na stronie internetowej Wydziału Zarządzania oraz na tablicy obok pokoju, w którym odbywa się administracyjna obsługa praktyk. Opiekun praktyk na kierunku zarządzanie w roku akademickim 2023/2024 miał pod opieką 72 studentów, co w pełni umożliwia prawidłową realizację praktyk.

Jedynym oczekiwaniem wobec miejsca odbywania praktyki zawodowej jest, aby charakter wykonywanej tam pracy był zgodny z kierunkiem studiów i wybranym zakresem kształcenia na danym

kierunku studiów oraz umożliwiał zdobycie umiejętności zawodowych zgodnych z kierunkiem kształcenia. W Porozumieniu w sprawie organizacji praktyki, zawierającym między Uczelnią, reprezentowaną przez Dziekana Wydziału Zarządzania, a podmiotem przyjmującym na praktykę, zwanym zakładem pracy, podmiot przyjmujący zobowiązuje się do zapewnienia odpowiednich stanowisk pracy, pomieszczeń, urządzeń, warsztatów, narzędzi i materiałów zgodnie z programem praktyki oraz zapewnienia na czas odbywania praktyki wymaganych przez zakład pracy środków ochrony osobistej przewidzianych w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy. Przeanalizowane miejsca odbywania praktyk (zakłady produkcyjne, firmy usługowe, instytucje, organizacje i przedsiębiorstwa, związane z kierunkiem studiów i wybraną przez studenta specjalnością) umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk, brak jednak jasno określonych i podanych do publicznej wiadomości kryteriów, jakie miejsca te powinny spełniać.

Na kierunku zarządzanie nie ma praktyk zdalnych, jednakże w uzasadnionych przypadkach praktyka może odbywać się w sposób mieszany, tj. stacjonarnie i zdalnie, pod warunkiem pozytywnego zaopiniowania sposobu odbycia i zaliczenia praktyki przez pełnomocnika dziekana ds. praktyk/opiekuna praktyki.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o dwa dokumenty: zarządzenie Rektora nr 531/2024, zawierające załącznik - Regulamin praktyk zawodowych Politechniki Częstochowskiej oraz szczegółowe przepisy zawarte w Procedurze PWZ-10 w Wydziałowej Księdze Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podstawą odbycia praktyki jest porozumienie w sprawie organizacji praktyki zawarte pomiędzy Uczelnią (w imieniu Uczelni zawiera dziekan wydziału, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Rektora Uczelni) a zakładem pracy. Osobą nadzorującą praktyki zawodowe jest kierunkowy opiekun praktyk, który z ramienia Uczelni koordynuje przygotowanie niezbędnej dokumentacji, kontroluje przebieg praktyk oraz przeprowadza ich zaliczenie.

Co do zasady studenci samodzielnie poszukują miejsca realizacji praktyki, który to wybór konsultują z kierunkowym opiekunem praktyk i uzyskują zgodę na odbycie praktyki w wybranym zakładzie pracy. Brak jasno sformułowanych, formalnie przyjętych i ogłoszonych publicznie reguł zatwierdzania miejsca praktyk, ale zgodnie z Regulaminem miejsce to i charakter wykonywanej tam pracy powinny być zgodne z kierunkiem studiów i wybranym zakresem kształcenia na danym kierunku oraz umożliwiać zdobycie umiejętności zawodowych zgodnych z kierunkiem kształcenia. Praktyka może również odbywać się w firmach za granicą, w ramach programów Unii Europejskiej, które realizują projekty praktyk zawodowych i innych wymian zagranicznych skierowanych do studentów. Studenci mogą też korzystać z oferty praktyk przygotowanej przez Uczelnię lub zrealizować praktyki w Uczelni, brak jednak informacji co do jednostki i zasad realizacji takiej praktyki. Warunkiem wstępnym odbycia praktyk jest posiadanie wiedzy z zakresu podstaw zarządzania i funkcjonowania organizacji oraz umiejętność pracy samodzielnej i w zespole.

Na pisemny wniosek studenta, na poczet praktyki zawodowej mogą również zostać zaliczone czynności wykonywane przez niego w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych. O zaliczenie praktyk na podstawie pracy zawodowej mogą ubiegać się studenci, którzy pracują lub pracowali na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w czasie nie krótszym niż zakładany w programie studiów czas praktyk, prowadzą samodzielnie działalność gospodarczą, uczestniczą lub uczestniczyli

w stażach i praktykach w przedsiębiorstwach krajowych lub zagranicznych gwarantujących uzyskanie odpowiednich umiejętności praktycznych potwierdzonych i zgodnych z efektami uczenia się. Praca zawodowa powinna być zgodna z kierunkiem studiów i zakresem kształcenia wybranym przez studenta oraz umożliwiać zdobycie umiejętności zawodowych zgodnych z kierunkiem kształcenia. Kierunkowy opiekun praktyk studenckich podejmuje decyzję o zaliczeniu praktyki na podstawie dokumentacji zaświadczającej o stażu pracy, zajmowanym stanowisku i zakresie obowiązków.

W ostatnim roku akademickim praktyki powinno odbyć 43 studentów studiów stacjonarnych i 29 studentów studiów niestacjonarnych. Regularne praktyki na podstawie porozumienia z zakładem pracy zrealizowało 39 studentów stacjonarnych (91%) i 10 studentów niestacjonarnych (34%). W grupie studentów niestacjonarnych 62% (18 osób) uzyskało zaliczenie praktyki na podstawie doświadczenia zawodowego, a tylko 7% (3 osoby) w grupie studentów stacjonarnych. Dwie osoby nie zaliczyły praktyki, co stanowiło 2% studentów studiów stacjonarnych i 3% studentów studiów niestacjonarnych. Nikt nie odbywał praktyki w Uczelni.

Zgodnie z Regulaminem praktyki podlegają kontroli opiekuna kierunkowego. Zasady hospitacji praktyk określa zarządzenie Rektora nr 531/2024 z dn. 30 sierpnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu praktyk zawodowych Politechniki Częstochowskiej. Opiekun prowadzi kontrolę praktyk, która jest odnotowywana w protokole z kontroli praktyk. Kontrola może mieć formę wizytacji w miejscu odbywania praktyki przez studenta bądź kontaktu telefonicznego/e-mailowego z zakładowym opiekunem praktyki. Uczelnia przedstawiła protokół z kontroli praktyk w roku akademickim 2023/2024. Kontrolę przeprowadzono w dwóch firmach, sprawdzając pięcioro studentów i studentek, co stanowi 7% wszystkich studentów objętych praktykami. W uwagach odnotowano informacje o czynnościach wykonywanych przez studentów w dniu kontroli.

Dla opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania nie określono żadnych wymagań. Ich dobór pozostawiono całkowicie podmiotom przyjmującym, natomiast w Porozumieniu w sprawie organizacji praktyki sformułowano obowiązek wyznaczenia takiego opiekuna, zapoznania studenta z zakładowym regulaminem pracy, przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz o ochronie tajemnicy służbowej i państwowej jak również przepisów PPOŻ, sprawowania nadzoru nad właściwym wykonaniem przez studenta zadań wynikających z programu praktyki oraz potwierdzenia odbycia praktyki w dzienniku praktyki po jej zakończeniu.

W Porozumieniu ustala się, że Uczelnia zobowiązana jest przedstawić zakładowi pracy cele praktyki i kontrolować jej przebieg przez opiekuna kierunkowego. Przewidziano sposób rozstrzygania sporów mogących wyniknąć z porozumienia, natomiast nie określono sposobów komunikowania się między Uczelnią a podmiotem przyjmującym i opiekunami praktyk po obu stronach.

Studentom, którzy napotykają trudności w poszukiwaniu odpowiedniego miejsca praktyk, Uczelnia zapewnia miejsca praktyk (bank praktyk). Jeśli student wskazuje miejsce praktyk samodzielnie, opiekun zatwierdza to miejsce, kierując się oceną możliwości osiągnięcia przez studenta zaplanowanych dla praktyk efektów uczenia się.

Program praktyk i ich przebieg podlega monitoringowi ze strony Uczelni. Po odbyciu praktyki studenci wypełniają anonimowo ankietę oceny. W ankiecie tej studenci oceniają stopień trudności przy poszukiwaniu instytucji zainteresowanej przyjęciem praktykanta, odpowiadają na pytanie, czy odbyta praktyka poszerzyła wiedzę i umiejętności dotyczące wybranego kierunku studiów, wskazując najważniejsze nabyte w trakcie praktyki umiejętności (do wyboru: zastosowanie w praktyce wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów, nabycie doświadczenia w samodzielnej realizacji obowiązków

zawodowych, kształtowanie umiejętności pracy zespołowej, przygotowanie do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone zadania oraz inne - obsługa urządzeń, programów, sporządzanie raportów i zestawień, kontakty z klientem, kreatywne myślenie, odporność na stres, itp.). Odpowiadają też i uzasadniają odpowiedź na pytanie, czy praktyka spełniła oczekiwania, co było powodem wyboru miejsca praktyki, czy praktyka potwierdziła słuszność dokonanego wyboru kierunku studiów, czy poleciliby zakład pracy, w którym odbywała się praktyka. Tak sformułowanie pytania dostarcza odpowiedzi, które są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji. W ostatnim roku akademickim taką ankietę wypełniło 30 studentów i studentek kierunku zarządzanie.

Uczelnia nie prowadzi systematycznej oceny osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni i podmiotu przyjmującego, nie analizuje też osiąganych na praktykach efektów uczenia się i programu praktyk.

Kierunkowy opiekun praktyk przygotowuje zbiorczy raport z realizacji praktyk oraz z wyników ankiety praktyki, a następnie przekazuje go Pełnomocnikowi ds. praktyk. Raport z praktyk stanowi integralną część Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, a jego wyniki zawarte są w Rocznym raporcie z przeglądu funkcjonowania SZJK w ramach procedury PWZ-6.

Organizacja procesu nauczania, w tym rozplanowanie zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia są zgodne z przyjętymi dla nich efektami uczenia się. Treści te uwzględniają aktualny stan wiedzy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, do której jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej i badawczo-rozwojowej prowadzonej na Uczelni w tej dyscyplinie.

Łączny nakład pracy wyrażony w punktach ECTS jest dla obydwu poziomów studiów zgodny z przepisami, a struktura punktów przypisanych do grup zajęć i poszczególnych zajęć jest właściwa z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się, za wyjątkiem przedmiotu *przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej*. Punkty ECTS są równomiernie rozłożone we wszystkich semestrach. Liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów dla poszczególnych ich grup pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się, za wyjątkiem ścieżki *management* oraz programu studiów stacjonarnych II. stopnia. Na studiach stacjonarnych I. stopnia przekracza połowę punktów ECTS przyjętych dla całego programu. Sekwencja realizacji zajęć, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia jest prawidłowa z punktu widzenia następstwa i powiązania treści programowych i umiejętności w ich ramach kształtowanych. Należy zwrócić uwagę na powtórzenia treści w przedmiotach realizowanych na

pierwszym i drugim stopniu oraz na pozorny wybór przedmiotów na studiach drugiego stopnia. Proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach są dostosowane do ogólnoakademickiego profilu kształcenia, przewidują w szczególności prowadzenie większości zajęć w formie aktywizującej studentów, co pozwala na osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Studenci mają zapewnioną możliwość wyboru zajęć, za wyjątkiem ścieżki *management*, a łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. Prawdłowo zostały dobrane zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do których przyporządkowany jest kierunek studiów i dla obydwu stopni studiów spełniony jest wymóg przyporządkowania im, co najmniej połowy punktów ECTS. Program studiów na pierwszym stopniu uwzględnia naukę języka obcego oraz możliwość pogłębienia umiejętności językowych na poziomie B2, a na studiach II stopnia – na poziomie B2+. Program studiów przewiduje stosowanie metod i technik kształcenia na odległość w ramach przewidzianych w obowiązującym prawodawstwie.

Zajęcia na kierunku prowadzone są w oparciu o szeroki zestaw metod dydaktycznych, prawidłowo dostosowanych do poszczególnych zajęć. Wykorzystywane są wspomagające metody, narzędzia i techniki pozwalające na osiągnięcie przez studentów wszystkich przyjętych dla poszczególnych zajęć efektów uczenia się, za wyjątkiem przedmiotu *przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej*.

Metody kształcenia stosowane na lektoratach pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się językiem obcym. W Uczelni wprowadzono rozwiązania umożliwiające dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Obowiązkowa praktyka zawodowa na kierunku zarządzanie spełnia wymogi ustawowe co do wymiaru praktyki i przyporządkowanej im liczby ECTS. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, treści programowe, umiejscowienie praktyk w planie studiów, a także dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, sposób dokumentowania przebiegu praktyk są trafnie dobrane i umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Dokonywana ocena ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, ale co do zasady studenci sami zgłaszają miejsca, w których chcieliby praktyki odbyć. Program praktyk i ich realizacja oraz efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają monitoringowi i ocenie, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Organizacja procesu nauczania, w tym rozplanowanie zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się.

W ramach kryterium 2. zdiagnozowano następujące nieprawidłowości:

1. brak przypisania godzin do przedmiotu *przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej* na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, co uniemożliwia oficjalną weryfikację efektów uczenia się przypisanych do przedmiotu;

2. brak ujęcia w programie studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym regulacjami wymiarze 5 punktów ECTS, co dotyczy studiów na I i II stopniu, w tym ścieżki anglojęzycznej *management*;
3. przypisanie niewystarczającej liczby punktów ECTS do zajęć do wyboru na ścieżce *management*;
4. przypisanie zbyt małej liczby punktów ECTS do zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie osoby prowadzącej ze studentami na studiach stacjonarnych II stopnia;
5. brak ewidencji punktów ECTS na ścieżce *management* przypisanych do godzin pracy własnej studenta oraz godzin, które student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Przy zaledwie 960 godzinach przewidzianych na ścieżce *management* istnieje zagrożenie nieosiągnięcia wymaganego udziału minimum 50% punktów ECTS w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
6. zaplanowanie 10 godzin egzaminu w ramach zajęć z *marketingu społecznego* na studiach stacjonarnych II stopnia,
7. zaplanowanie 5 godzin egzaminu w ramach zajęć z przedmiotu *przedsiębiorca w firmie rodzinnej* na studiach stacjonarnych II. stopnia;
8. zaplanowanie 30 godzin konsultacji w ramach zajęć ze *strategii reklamy* na studiach stacjonarnych II stopnia,
9. zaplanowanie 30 godzin konsultacji w ramach zajęć z *audytu personalnego* na studiach stacjonarnych II stopnia,
10. zaplanowanie 21 godzin konsultacji w ramach zajęć z *logistyki* na studiach stacjonarnych II stopnia,
11. zaplanowanie 21 godzin konsultacji w ramach zajęć z *zarządzania strategicznego* na studiach stacjonarnych II stopnia,
12. zaplanowanie 24 godzin konsultacji w ramach zajęć z *makroekonomii* na studiach stacjonarnych II stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się pogrupowanie przedmiotów w programie studiów na obu stopniach na ogólne i kierunkowe, co powinno ułatwić planowanie i ewentualne zmiany programu nauczania w przyszłości.
2. Rekomenduje się unikanie pozornego wyboru między przedmiotami, których treści są zbliżone lub tożsame.
3. Rekomenduje się monitorowanie treści przedmiotów, które są powtórzone w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

4. Rekomenduje się przyjęcie jednolitych standardów przeliczania liczby godzin częściowych na częściowe punkty ECTS w sylabusach na kierunku.
5. Rekomenduje się, aby do wymagań wprowadzić uzupełnienie literatury modułu o pozycje obcojęzyczne w grupie literatura uzupełniająca, a także wprowadzenie obowiązku, aby w pracy dyplomowej/magisterskiej pojawiła się w cytowana pozycja obcojęzyczna.
6. Rekomenduje się opracowanie kryteriów dotyczących kompetencji i doświadczenia, które spełniać powinni opiekunowie praktyk zarówno z ramienia Uczelni, jak i w miejscu odbywania praktyk.
7. Rekomenduje się opracowanie, zatwierdzenie i podanie do publicznej wiadomości kryteriów jakościowych, jakie spełniać powinny miejsca realizacji praktyk. Rekomenduje się opracowanie reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.
8. Rekomenduje się określenie zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z ramienia Uczelni z opiekunami praktyk oraz sposobu ich komunikacji.

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z brakiem przypisania godzin do przedmiotu *przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej* na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, co uniemożliwia oficjalną weryfikację efektów uczenia się przypisanych do przedmiotu.
2. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z brakiem minimum 5 punktów ECTS przypisanych do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych na obu stopniach oraz ścieżce *management*.
3. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z przypisaniem niewystarczającej liczby punktów ECTS do zajęć do wyboru na ścieżce *management*.
4. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z przypisaniem niewystarczającej liczby punktów ECTS do zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie osoby prowadzącej ze studentami na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
5. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości na ścieżce *management* związanej z brakiem ewidencji punktów ECTS przypisanych do godzin pracy własnej studenta oraz godzin, które student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.
6. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 10 godzin egzaminu w ramach zajęć z *marketingu społecznego* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
7. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 5 godzin egzaminu w ramach zajęć z przedmiotu *przedsiębiorca w firmie rodzinnej* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
8. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 30 godzin konsultacji w ramach zajęć ze *strategii reklamy* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
9. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 30 godzin konsultacji w ramach zajęć z *audytu personalnego* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.

10. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 21 godzin konsultacji w ramach zajęć z *logistyki* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
11. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 21 godzin konsultacji w ramach zajęć z *zarządzania strategicznego* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
12. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z zaplanowaniem 24 godzin konsultacji w ramach zajęć z *makroekonomii* na studiach stacjonarnych drugiego stopnia.
13. Zaleca się wprowadzenie działań projakościowych dla uniknięcia wymienionych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na wybrany kierunek studiów w Uczelni, w tym kierunek zarządzanie, w danym roku akademickim prowadzone są w oparciu o wytyczne Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (UKR) oraz uchwały Senatu Politechniki Częstochowskiej. Zasady te zawierają terminy rekrutacji, wymagane dokumenty, wymagania stawiane kandydatom oraz kryteria kwalifikacji.

Podstawą decyzji o przyjęciu na studia pierwszego stopnia jest wskaźnik rekrutacyjny. Do ustalenia wskaźnika rekrutacyjnego bierze się pod uwagę wyniki matury (w zakresie podstawowym i rozszerzonym) z języka polskiego, obcego, matematyki oraz dodatkowego (w przypadku rekrutacji na kierunek zarządzanie jest to geografia, historia lub wiedza o społeczeństwie) oraz dodatkowych punktów w przypadku absolwentów techników. Dla kandydatów na studia legitymujących się tzw. „starą maturą” ustala się przeliczenie ocen na procent punktów dla dwóch różnych skal ocen. Dla ustalenia procentu punktów z przedmiotów uwzględnionych we wskaźniku rekrutacyjnym uwzględnia się ocenę z danego przedmiotu uzyskaną przez kandydata na świadectwie dojrzałości.

Z pominięciem pełnej procedury rekrutacyjnej, mogą zostać przyjęci laureaci uznanych na Uczelni konkursów i olimpiad. Na kierunek zarządzanie przyjmowani są laureaci i finaliści następujących olimpiad stopnia centralnego: matematycznej, wiedzy technicznej, informatycznej, wiedzy ekonomicznej, filozoficznej, biologicznej, geograficznej, języka angielskiego. Ponadto, na kierunek zarządzanie przyjmowani są laureaci wybranych konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich.

Na studia drugiego stopnia kandydatów kwalifikuje się na podstawie konkursu dyplomów. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów. W przypadku niewypełnienia liczby miejsc Rektor może wyznaczyć dodatkowy termin rekrutacji na studia. Kandydaci na studia drugiego stopnia, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na innym kierunku niż ten, o przyjęcie na który się ubiegają, są zobowiązani do uzupełnienia w czasie trwania studiów efektów uczenia się wynikających z różnic programowych.

Warunki rekrutacji na kierunek zarządzanie zarówno na studia pierwszego i drugiego stopnia są jasno sformułowane, publicznie dostępne i pozwalają na selekcję kandydatów. Jednocześnie warunki te nie dyskryminują nikogo ze względu na płeć, wiek, czy inne kategorie, a tym samym stwarzają kandydatom równe szanse.

W warunkach rekrutacji nie są bezpośrednio podane informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem na kierunku zarządzanie, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Władze Uczelni wychodzą bowiem z założenia, że wszelkie niezbędne dokumenty są dostępne w trybie on-line, co pośrednio jest testem posiadania umiejętności wyszukiwania informacji w tym trybie. Z kolei ewentualne przejście na zdalny tryb kształcenia jest poprzedzone szkoleniami z tego zakresu.

Regulamin przeprowadzenia potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w Politechnice Częstochowskiej stanowi załącznik do uchwały Senatu PCz. Obowiązujące w Uczelni procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Jednostka posiada też odpowiednie procedury pozwalające na ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów dla kierunku zarządzanie.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym zostały opisane w raporcie samooceny (s. 55-58). Zostały one określone na podstawie Regulaminu Studiów Politechniki Częstochowskiej i są zgodne z obowiązującym prawodawstwem.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej obowiązujące w Uczelni, dają możliwość identyfikacji efektów uczenia się osiągniętych w tych uczelniach. Dają także możliwość oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów na kierunku zarządzanie.

Zakończeniem procesu kształcenia jest praca dyplomowa. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym poziomie studiów określa Regulamin studiów PCz. Tę problematykę w Regulaminie przedstawiają: rozdział VI. Praca dyplomowa (magisterska, inżynierska lub licencjacka), rozdział VII. Egzamin dyplomowy (magisterski, inżynierski lub licencjacki) – w przypadku, gdy program studiów przewiduje pracę dyplomową oraz rozdział IX. Ukończenie studiów. Regulamin studiów przewiduje, że praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem i powstaje pod kierunkiem opiekuna naukowego (Uczelnia w oficjalnych dokumentach używa słowa promotor). Opiekunem pracy dyplomowej jest nauczyciel akademicki Politechniki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.

Praca studenta nad pracą dyplomową rozpoczyna się od wyboru seminarium dyplomowego, które rozpoczyna się na V semestrze studiów pierwszego stopnia oraz III semestrze studiów drugiego stopnia. Wybór seminarium dyplomowego odbywa się w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie seminariów. Lista osób prowadzących seminaria dyplomowe wraz z tematyką tych seminariów jest podawana studentom do wiadomości przed podjęciem przez nich decyzji. W tym też czasie udostępniana jest studentom lista potencjalnych opiekunów naukowych, pod opieką których przygotowywana będzie praca dyplomowa. W czasie seminariów dyplomowych, osoba prowadząca seminarium omawia wytyczne dotyczące przygotowania pracy dyplomowej, monitoruje proces jej powstania oraz wpisuje zaliczenie z tych zajęć na podstawie realizacji określonego etapu prac nad przygotowaniem pracy dyplomowej. Natomiast faktyczna praca ze studentem realizowana jest przez opiekuna naukowego (promotora). Jednak rola opiekuna naukowego nie jest uwidaczniana w sylabusach zajęć, nie ma też przydzielonych godzin w bezpośrednim kontakcie między osobą opiekuna naukowego a studentem. Promotor nie może mieć pod opieką naukową więcej niż 15 studentów.

Student, zapisując się na określone seminarium dyplomowe, wskazuje interesującą go tematykę. Ma on także prawo do przedstawienia propozycji własnego tematu pracy dyplomowej, uwzględniającego jego zainteresowania naukowe i zawodowe. Tematy prac dyplomowych, po wstępnej weryfikacji i ocenie przez Zespół ds. zatwierdzania prac dyplomowych Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia, zatwierdza Rada Programowa Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Zatwierdzone tematy wprowadzane są do systemu informatycznego Uczelni. Na Uczelni opracowano wymogi stawiane pracom dyplomowym. Wymogi pisania prac dyplomowych licencjackich i magisterskich różnią się w niektórych aspektach. Standardowa objętość pracy licencjackiej wynosi 40-60 stron, a pracy magisterskiej 60-80 stron. Zaleca się, aby zasadnicza część pracy dyplomowej obejmowała 3 rozdziały w pracach licencjackich oraz 4 rozdziały w pracach magisterskich. W pracy licencjackiej pierwszy rozdział stanowi część teoretyczną, a dwa kolejne część praktyczną pracy. Podobne zalecenia są stosowane w przypadku pracy magisterskiej (dwa pierwsze rozdziały stanowią część teoretyczną, a dwa kolejne jej część praktyczną). Zasady pisania prac dyplomowych są opisane dość szczegółowo w regulacjach wewnętrznych Uczelni. W wytycznych tych brakuje jednak odniesienia do poziomu studiów, a w szczególności konieczności przygotowywania prac o charakterze naukowym adekwatnym do profilu ogólnoakademickiego, formułowania hipotez badawczych w pracach dyplomowych na drugim stopniu studiów, konieczności wykorzystania źródeł w języku obcym, konieczności stosowania zaawansowanych metod przetwarzania danych empirycznych (na pierwszym stopniu studiów) oraz pogłębionych metod przetwarzania danych empirycznych (na drugim stopniu studiów).

Praca dyplomowa, po wstępnej akceptacji opiekuna naukowego, przechodzi weryfikację w systemie antyplagiatowym. Po otrzymaniu pozytywnego wyniku, praca jest przekazywana do recenzji.

Kierownik dydaktyczny wyznacza recenzenta pracy dyplomowej spośród osób upoważnionych do pełnienia funkcji opiekuna naukowego pracy dyplomowej. Często tym recenzentem jest osoba prowadząca seminarium dyplomowe, która na bieżąco monitorowała proces przygotowania pracy oraz wpisywała zaliczenie z seminarium. Oceny pracy dyplomowej dokonuje opiekun naukowy oraz recenzent również w systemie informatycznym Politechniki Częstochowskiej. Ocenę pracy dyplomowej stanowi średnia arytmetyczna ocen opiekuna naukowego i recenzenta pracy. Do systemu informatycznego wpisuje się ocenę pracy dyplomowej. Formatka opinii opiekuna naukowego oraz recenzenta ma wielowymiarowy charakter – punktowy w 12 obszarach (od 1 do 5), odpowiedź typu tak/nie w 10 obszarach oraz opisowy.

Zgodnie z zapisami par. 32 regulaminu studiów, egzamin dyplomowy przebiega według powszechnie przyjętych zasad. Po przyjęciu pracy do obrony egzamin powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym 6 tygodni (par. 32., ust. 3.). Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez Kierownika dydaktycznego (ust. 4.), złożoną z 3 osób: kierownika dydaktycznego lub osoby wskazanej na zastępstwo – jako przewodniczący, opiekuna naukowego pracy dyplomowej oraz recenzenta.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym składającym się z egzaminu kierunkowego oraz obrony pracy dyplomowej. Na egzaminie dyplomowym na pierwszym oraz drugim stopniu studiów, student udziela odpowiedzi na trzy pytania oraz dodatkowo następuje obrona pracy dyplomowej – tu zadawanych jest kilka pytań, ale nie ma to odzwierciedlenia w protokole egzaminacyjnym. Co najmniej jedno pytanie z trzech jest pytaniem z listy pytań ogólnych dla kierunku, a co najmniej jedno z listy pytań dla danego zakresu kształcenia. Lista pytań jest znana studentom i dostępna na

stronie internetowej. Niektóre z pytań mają jednak na celu odtworzenie wiedzy będącej przedmiotem zaliczenia na zajęciach realizowanych w toku studiów (np.: Wskaż motywy podejmowania działań przedsiębiorczych, Na czym polega przedsiębiorczość międzynarodowa, Wyjaśnij pojęcie i funkcje pieniądza, Scharakteryzuj środki przedsiębiorstwa i w krótkim i długim okresie, Na czym polega i czego dotyczy model Vrooma-Yettona-Jago, Jakie korzyści i jakie ryzyko może przynieść stosowanie audytu personalnego w organizacji).

Zgodnie z Regulaminem studiów ostateczny wynik studiów, zaprotokołowany na obronie pracy dyplomowej, stanowi suma składająca się z: ½ średniej ocen z całego toku studiów; ¼ oceny pracy dyplomowej; ¼ oceny egzaminu dyplomowego. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów na pierwszym i drugim stopniu jest: uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, pozytywna ocena pracy dyplomowej, złożenie egzaminu dyplomowego z oceną pozytywną. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów w terminie 30 dni od daty egzaminu dyplomowego.

Jednostka nie przewiduje monitorowania jakości prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego po zakończonym procesie dyplomowania.

Ogólne procedury są specyficzne, ale nie zapewniają potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. W opinii zespołu oceniającego nieprawidłowe jest: brak przypisania godzin w bezpośrednim kontakcie opiekunowi naukowemu (promotorowi) w procesie przygotowywania pracy dyplomowej, brak uwidocznienia osoby promotora w sylabusach zajęć (czy do *seminarium dyplomowego* czy do przedmiotu *przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej* na studiach II. stopnia), brak w wytycznych do pracy dyplomowej szeregu merytorycznych wymagań, brak monitorowania jakości prac dyplomowych po zakończonym procesie dyplomowania.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się realizowane są na kilku poziomach. Pierwszy poziom to poziom poszczególnych zajęć i weryfikacji efektów uczenia się wskazanych w sylabusach poszczególnych zajęć zgodnie z przyjętymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się. Student ma prawo do wglądu do własnej pracy: kontrolnej, zaliczeniowej i egzaminacyjnej. Wszystkie oceny z egzaminów, zaliczeń oraz oceny końcowe wpisywane są do systemu informatycznego Politechniki w terminie do 7 dni od terminu egzaminu lub zaliczenia, jednak nie później niż 2 dni od zakończenia bieżącej sesji egzaminacyjnej. Podpisane protokoły należy przekazać do właściwego dziekanatu nie później niż przed rozpoczęciem kolejnego semestru.

Kolejny poziom to poziom pracy dziekanatu. Praca dziekanatu wspomagana jest systemem USOS oraz APD. Okresem zaliczeniowym jest semestr studiów. Przez zaliczenie semestru rozumie się wypełnienie przez studenta wszystkich obowiązków przewidzianych programem studiów, w tym harmonogramem realizacji programu studiów dla tego semestru. Zaliczenie semestru studiów oraz potwierdzenie uzyskania wpisu na kolejny semestr studiów dokonywane jest w systemie informatycznym Politechniki i powinno nastąpić nie później niż przed rozpoczęciem nowego semestru.

Monitorowanie i ocena postępów studentów oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów zostały opisane w punkcie 3.5. Raportu samooceny (strony 60-66).

Z informacji przedstawionych przez Uczelnię i potwierdzonych podczas wizytacji wynika, że dziekanat Wydziału Zarządzania, pod nadzorem kierownika dydaktycznego, zbiera dane na temat:

- liczby kandydatów na studia,
- liczby studentów na każdym roku studiów w podziale na tryby, w tym studiujących na ścieżce anglojęzycznej, w tym wielkość odsiewu studentów (tzw. *drop-outy*),
- rozkład ocen z zaliczeń i egzaminów na wszystkich latach studiów w podziale na tryby,
- odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/semestr w podziale na tryby,
- rozkład ocen z egzaminu dyplomowego w podziale na tryby,
- udział procentowy studentów ze średnią równą lub większą od 4 (miernik MJ).

Dane są następnie analizowane przez Zespół w ramach Komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia WZ. Informacje pochodzące z procesu monitorowania postępów studenta są wykorzystywane do realizacji zadań związanych z doskonaleniem procesu kształcenia, zarówno w zakresie lepszego dostosowania programu studiów do zmian zachodzących wśród studentów i na rynku pracy, jak i – modyfikacji infrastruktury.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na wszystkich etapach kształcenia, tj. w ramach zaliczeń i egzaminów z poszczególnych zajęć, podczas *seminarium dyplomowego* i przygotowania pracy dyplomowej, zastrzeżeniem uwag dotyczących braku godzin dydaktycznych przypisanych do wspomnianych przedmiotów, oraz w trakcie egzaminu dyplomowego. Zaliczenie zajęć może się odbywać w drodze egzaminu, zaliczenia na ocenę oraz zaliczenia bez oceny. Ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są zawarte w Regulaminie studiów. Procedury weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zawarte zostały również w opisie obowiązującego na Wydziale Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w uczeniu się umożliwiają równie traktowanie studentów, w tym adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się zostały opisane w punkcie 3.13. Raportu samooceny (strony 76-77). Jednostka monitoruje proces weryfikacji efektów uczenia poprzez analizę danych pochodzących z Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych, dotyczących losów zawodowych absolwentów uczelni publicznych w Polsce. Na zakończenie każdego roku akademickiego powołany na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej Zespół ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów szczegółowo analizuje raporty ze strony internetowej <http://ela.nauka.gov.pl> oraz przeprowadza (poprzez media społecznościowe, grupy na Facebooku, drogą mailową) anonimową ankietę, skierowaną do absolwentów, którzy przed obroną pracy dyplomowej wyrazili zgodę na uzupełnienie Ankiety Absolwenta. Pytania w ankiecie dotyczą obszarów związanych z przyczyną wyboru kierunku studiów, wyboru Uczelni, czy absolwenci byli aktywni zawodowo w trakcie studiów, czy pracują zgodnie z kierunkiem studiów, w jaki sposób i co absolwent był zmuszony zrobić, aby

znaleźć pracę, są też pytania dotyczące kompetencji zawodowych. Na podstawie uzyskanych wyników badań z ankiety jest opracowywany wewnętrzny raport absolwenta, który jest kompilowany z raportem opracowanym na bazie wyników pobranych ze strony <http://ela.nauka.gov.pl>. Członkowie Zespołu ds. badania losów absolwentów analizują dane pozyskane ze strony oraz dane pozyskane z raportu wewnętrznego i na podstawie wyników wyciągają wnioski (rekomendacje), które mają za zadanie przyczynić się do kształtowania dalszych kierunków polityki edukacyjnej Uczelni i poprawienia jakości kształcenia. Nadzór nad pracami Zespołu w zakresie ankietowania sprawują: Kierownik Zespołu ds. badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Zarządzania PCz oraz Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia Wydziału Zarządzania PCz. Kierownik Zespołu badania losów absolwentów przesyła Raport Pełnomocnikowi Dziekana ds. Jakości Kształcenia, który uwzględnia wybrane wnioski w doskonaleniu jakości kształcenia.

Jednostka posiada zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. W przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej studentowi przysługuje prawo do składania jednego egzaminu poprawkowego z każdego przedmiotu. W uzasadnionych przypadkach kierownik dydaktyczny może zarządzić przeprowadzenie drugiego egzaminu poprawkowego w dodatkowym terminie. Student, który zgłasza zastrzeżenia dotyczące prawidłowości przeprowadzonego egzaminu bądź bezstronności oceny z egzaminu, może złożyć do kierownika dydaktycznego, w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu, umotywowany wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. Student może ubiegać się o wpis warunkowy na kolejny semestr w przypadku długu kredytowego, nie większego niż 10 punktów ECTS przypisanych semestrowi, na którym ten dług zaistniał lub w przypadku braku zaliczenia z dwóch przedmiotów. Wniosek w tej sprawie powinien być złożony do kierownika dydaktycznego przed rozpoczęciem kolejnego semestru. Łączny dług kredytowy studenta na danym kierunku studiów nie może być jednocześnie większy niż 30 ECTS. Student jest zobowiązany do uzupełnienia braków w okresie kolejnego semestru, nie później niż do końca poprawkowej sesji egzaminacyjnej. W szczególnych przypadkach decyzję podejmuje kierownik dydaktyczny. W przypadku niewywiązania się z zobowiązań, o których mowa w ust. 5, dopuszcza się powtarzanie zajęć. Decyzję w tej sprawie podejmuje kierownik dydaktyczny na pisemny wniosek studenta. Student, który nie spełnia warunków wpisu na kolejny semestr, może ubiegać się o powtarzanie semestru przed rozpoczęciem nowego semestru. Decyzję w tej sprawie podejmuje kierownik dydaktyczny na pisemny wniosek studenta.

Stosowane w Uczelni zasady umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Zapewniają też bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów. Zasady te obejmują również postępowanie w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się.

Sposoby dotyczące weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla wszystkich studentów Uczelni wskazane są Regulaminem Studiów jako zaliczenie zajęć oraz egzaminy. Regulamin studiów wskazuje również na ustaloną skalę ocen (par. 21., ust. 4.), która zgodna jest z obowiązującymi standardami. Zaliczenia zajęć dokonuje prowadzący zajęcia w okresie przed sesją egzaminacyjną. Egzamin przeprowadza prowadzący wykład w sesji egzaminacyjnej. Student ma prawo do wglądu do wszystkich prac etapowych. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się związanych z wiedzą obejmuje najczęściej egzaminy i kolokwia. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się związanych z umiejętnościami obejmuje najczęściej sprawdziany, prace kontrolne, projekty i zadania realizowane

na zajęciach. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się związanych z kompetencjami społecznymi obejmuje najczęściej odpowiedzi ustne. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w postaci egzaminu/zaliczenia końcowego/egzaminu dyplomowego w formie ustnej jest protokołowana. Protokół powinien zawierać co najmniej: treść pytań sprawdzających wraz z ocenami, które wyrażają stopień osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się.

Na Uczelni dość powszechnie wykorzystywana jest zespołowa praca projektowa jako praca etapowa w procesie weryfikacji efektów uczenia się, np. na zajęciach: *informatyka w zarządzaniu* (wspólna praca nad zbieraniem i przetwarzaniem informacji w ramach programów klasy ERP i CRM), *podstawy marketingu* (wspólna praca nad wybranymi zagadnieniami z zakresu instrumentów marketingowych i projektowaniem podstawowych badań rynku) itp.

Weryfikacja osiągniętych przez studenta kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej odbywa się na podstawie ukończenia pisania kolejnych części pracy magisterskiej i ich akceptację przez promotora (ocenę z *seminarium II* student otrzymuje po weryfikacji pracy w systemie antyplagiatowym JSA). W wyjątkowych przypadkach, za zgodą Rektora, egzaminy kończące określone zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Co do zasady, egzaminy odbywają się w siedzibie Uczelni, w warunkach kontrolowanych w określonych godzinach.

W przypadku lektoratów stosowane są zróżnicowane metody weryfikacji efektów uczenia się, i tak na pierwszym stopniu są to m.in.: ocena przygotowania do zajęć dydaktycznych, ocena aktywności podczas zajęć, ocena za test osiągnięć, ocena za prezentację, ocena zadań wykonanych w trybie e-learning, ocena na zaliczenie, a na drugim stopniu ocena przygotowania do ćwiczeń, ocena aktywności podczas zajęć, ocena za test osiągnięć, ocena za prezentację, ocena na zaliczenie. Zróżnicowane metody oceny efektów uczenia się odnoszą się do słuchania, mówienia, czytania ze zrozumieniem, użycia gramatyki, znajomości słownictwa. Również na innych zajęciach realizowanych w języku obcym stosowanych jest kilka sposobów weryfikacji efektów uczenia się i tak, np.: aktywność na zajęciach, prace zespołowe, pisemne zaliczenia i egzaminy.

Podsumowując, stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się nastawione są na weryfikację wszystkich efektów uczenia się: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdefiniowanych na poziomie całego kierunku jak i dla poszczególnych zajęć. Jednostka stwarza możliwości rozwijania umiejętności badawczych i udziału w badaniach, stosuje metody weryfikacji efektów uczenia się nastawionych na ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Co do zasady, Jednostka nie wykorzystuje metod i technik kształcenia na odległość w procesie weryfikacji efektów uczenia się, a te stosowane gwarantują identyfikację studenta i zabezpieczają jego dane. Metody weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć rozwijających kompetencje językowe (lektoraty i inne prowadzone w języku obcym) są zróżnicowane i umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na właściwym poziomie, w tym języka specjalistycznego.

Wszystkie prace etapowe, egzaminacyjne oraz projekty są archiwizowane, niezależnie od tego, czy są w formie tradycyjnej czy elektronicznej. Opis postępowania reguluje wydziałowa „Instrukcja magazynowania prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych”, wynikająca z wytycznych systemu zapewnienie jakości polega na obligatoryjnym przechowywaniu w postaci papierowej lub elektronicznej wszelkich prac częściowych, zaliczeniowych, kontrolnych, końcowych w postaci testów, pisemnych prac egzaminacyjnych, pisemnych prac etapowych, raportów, ćwiczeń wykonanych przez studentów na zajęciach, projektów, dokumentacji odnośnie praktyk, prac dyplomowych, protokołów

egzaminów dyplomowych. Jednak miejsce i forma przechowywania zależą od formy prac etapowych i egzaminacyjnych. Część materiałów gromadzona jest w pomieszczeniach administracji wydziału a część u osób prowadzących zajęcia.

Tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych jest zgodna, co do założonej formy oraz sposobów weryfikacji efektów uczenia się określonych w sylabusach zajęć. Również tematyka prac etapowych i egzaminacyjnych jest zgodna z treściami programowymi zawartymi w sylabusach. Dostosowane są do poziomu i profilu, na którym kierunek jest prowadzony i odnosi się do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Zdiagnozowano jednak część prac dyplomowych, nawiązujących w części do dyscypliny ekonomia i finanse, choć kierunek zarządzanie nie jest przyporządkowany do tej dyscypliny, np. „Lotnisko CPK szansą dla ruchu lotniczego w Polsce”, „Wpływ marketingu sensorycznego w branży kosmetycznej na decyzje zakupowe konsumentów” (nawiązanie do teorii konsumenta w ekonomii) i inne.

W przypadku prac dyplomowych, zespół oceniający sformułował następujące spostrzeżenia: ok. 10% tematów prac dyplomowych dotyczy zagadnień mieszczących się w dyscyplinie ekonomia i finanse (do której kierunek nie jest przyporządkowany), część prac poświęcona jest analizie sektora, typowej dla dyscypliny ekonomia i finanse. Ponadto stwierdzono brak formułowania w niektórych pracach dyplomowych celów i problemów badawczych w ujęciu naukowym, co byłoby zgodne z prowadzonym kształceniem na kierunku na profilu ogólnoakademickim. W tematach i celach niektórych prac dyplomowych zawarte jest słowo „analiza”, które jest metodą badań. Tematy i zawartość wielu prac dyplomowych realizowanych na drugim stopniu nie różni się stopniem zaawansowania w stosunku do prac dyplomowych realizowanych na pierwszym stopniu. Brak w zdecydowanej większości z nich sformułowanych hipotez badawczych wymaganych kierunkowym efektem uczenia się w zakresie umiejętności (K_U06 na drugim stopniu). Brak też w nich stosowania pogłębionych metod badawczych (w tym metod statystycznych, związanych np. z optymalizacją decyzji) wymaganych dla drugiego stopnia studiów. Zdarzają się prace dyplomowe, w których brak jest wykorzystywania źródeł w języku obcym.

Pracownicy Wydziału umożliwiają i pomagają studentom w podniesieniu ich kompetencji naukowych. Odbywa się to przede wszystkim w ramach działalności kół naukowych. Studenci będący ich członkami uczestniczą w konferencjach naukowych, publikują artykuły. W latach 2022- 2024 zdiagnozowano 27 publikacji studentów posiadających numer ISBN lub ISSN. Członkowie studencki kół naukowych w latach 2022-2024 uczestniczyli w co najmniej 6 warsztatach, konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, w większości odbywających się cyklicznie.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Formalnie stosowane procedury przyjęcia na studia zostały przyjęte przez senat Uczelni, są opublikowane i ogólnie dostępne na stronie internetowej Uczelni. Są one zrozumiałe i przejrzyste oraz spójne, a także pozwalają na selekcję kandydatów nie dyskryminując nikogo. Jednak w warunkach

rekrutacji nie są podane informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem na kierunku finanse i rachunkowość, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Procedury uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów są poprawne.

Generalnie, procedura dyplomowania jest poprawna, chociaż zespół oceniający dostrzegł, że lista pytań na egzamin dyplomowy obejmuje głównie pytania mające na celu odtworzenia wiedzy będącej przedmiotem zaliczenia na zajęciach już zrealizowanych w toku studiów.

Przyjęte zasady monitorowania progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów są poprawne. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji i oceny są zróżnicowane i zgodne z tymi zapisanymi w sylabusach, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się. Chociaż nie w pełni wykorzystany jest czas pracy własnej studenta w procesie weryfikacji efektów uczenia się. Studenci uzyskują informację zwrotną o stopniu osiągnięcia efektów uczenia. Studenci mają możliwość prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Jednostka gromadzi i magazynuje prace etapowe i egzaminacyjne, chociaż metody gromadzenia i archiwizowania są różne dla różnych metod weryfikacji efektów uczenia się. Miejsce przechowywania prac jest także różne w zależności od rodzaju pracy (część prac znajduje się w prywatnych repozytoriach nauczycieli akademickich).

Jednostka prowadzi badania losów absolwentów i dokumentuje pozycję absolwentów na rynku pracy oraz ich dalszą edukację. Wyniki tych badań brane są pod uwagę przy dalszym doskonaleniu programu studiów.

Zespół oceniający dostrzegł następujące nieprawidłowości:

1. brak uwzględnienia osoby opiekuna naukowego (promotora) oraz jego godzin pracy w bezpośrednim kontakcie ze studentem w procesie dyplomowania;
2. brak sformułowania i stosowanych merytorycznych wymagań, co do prac dyplomowych adekwatnie do poziomu studiów, co skutkuje niską jakością prac dyplomowych w części metodologicznej i opracowania danych empirycznych adekwatnie do poziomu studiów;
3. brak przyjętych i stosowanych zasad monitorowania procesu dyplomowania w trakcie i po zakończeniu procesu dyplomowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podawanie w procesie rekrutacji informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem na kierunku finanse i rachunkowość, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

2. Rekomenduje się formułowanie pytań na egzamin dyplomowy w sposób bardziej problemowy niż tylko wymagający odtworzenia wiedzy będącej przedmiotem zaliczenia na zajęciach już zrealizowanych w toku studiów.
3. Rekomenduje się poszerzenie zakresu wykorzystywania form prac projektowych jako metod weryfikacji efektów uczenia się w sposób uwzględniający zagospodarowanie czasu pracy własnej studenta.
4. Rekomenduje się modyfikację procedur przechowywania dowodów osiągnięcia efektów uczenia się określonych w sylabusach zajęć w sposób zapewniający ich kompletność gromadzenia i przechowywania dowodów potwierdzających osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości związanej z nieuwzględnieniem promotora oraz jego godzin pracy w bezpośrednim kontakcie ze studentem w procesie dyplomowania.
2. Zaleca się podjęcie działań na rzecz podniesienia jakości części metodologicznej i przetworzenia danych empirycznych w pracach dyplomowych zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia adekwatnie do profilu ogólnoakademickiego studiów prowadzonych na kierunku zarządzanie.
3. Zaleca się podjęcie działań na rzecz monitorowania procesu dyplomowania w trakcie i po zakończeniu procesu dyplomowania.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku zarządzanie zajęcia w roku akademickim 2024/2025 prowadzą pracownicy posiadający następujące tytuły zawodowe, stopnie naukowe i tytuły naukowe: tytuł naukowy profesora: 3 (2,5%), stopień naukowy doktora habilitowanego: 16 (15%), stopień naukowy doktora: 86 (80%), tytuł zawodowy magistra: 3 (3,5%). W ostatnich pięciu latach jeden z pracowników uzyskał tytuł profesora, czterech stopień doktora habilitowanego, pięciu stopień doktora w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, przy czym tylko dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości są ewaluowane. O jakości badań naukowych realizowanych w Jednostce świadczy kategoria B+ w ewaluacji dyscyplin naukowych.

Publikacje pracowników są wydawane w języku polskim oraz angielskim, w czasopiśmie naukowych o zasięgu lokalnym oraz międzynarodowym. Ponadto, pracownicy publikują w wydawnictwie Politechniki Częstochowskiej opracowania, które następnie są wykorzystywane w procesie dydaktycznym i są elementem sylabusów (literatura). W ostatnich kilku latach opublikowano 20 pozycji książkowych autorstwa osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie, związanych z tematyką zajęć i wykorzystywanych w ich trakcie.

Lektoraty języków obcych prowadzone są przez pracowników Studium Języków Obcych, natomiast zajęcia z wychowania fizycznego - przez kadrę zatrudnioną w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Daje to gwarancję prawidłowej realizacji zajęć oraz wdrażania studentów w procesy badawcze. Biorąc pod uwagę liczbę osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie (108) oraz łączną liczbę studentów (257 na stacjonarnych prowadzonych w języku wykładowym polskim i angielskim oraz 177 na niestacjonarnych), relacja liczby studentów do liczby osób prowadzących zajęcia wynosi ok 4. Pozwala to kształtowanie liczebności grup zapewniających prawidłową realizację zajęć.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku zarządzanie posiadają i rozwijają kompetencje dydaktyczne. Na Uczelni działają programy, w ramach których oferowane są różne formy wsparcia dla działalności pracowników badawczo-dydaktycznych. W ramach trzech kolejnych edycji projektu Zintegrowanego Programu Rozwoju Politechniki Częstochowskiej oferowane były następujące kursy podnoszące kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich: Kurs dydaktyki w języku angielskim dla wykładowców akademickich uczących w języku angielskim, Gamifikacja w edukacji wyższej jako narzędzie podnoszące motywację do nauki i rozwijania pasji naukowych, Coaching jako skuteczna metoda pracy ze studentami i współpracownikami, Neurodydaktyka w praktyce. Innowacyjne metody pracy ze studentami, Techniki kreatywnego rozwiązywania problemów, Metody aktywne w pracy wykładowcy akademickiego, Szkolenie z zakresu Prezentacje i dobre praktyki - PowerPoint i Prezi, W latach 2020-2023 w tych kursach wzięło udział 58 pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie.

Pracownikom Uczelni oferowane są cykliczne, darmowe kursy on-line. Tematem szkoleń są m.in.: korzystanie z platformy e-learningowej, korzystanie z PowerPoint. W kursach uczestniczyli wszyscy pracownicy dydaktyczni i badawczo-dydaktycznie prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie.

W latach 2021-2024 pracownicy dydaktyczni i badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie podnosili swoje kompetencje dydaktyczne korzystając z wielu szkoleń (szczegóły w raporcie samooceny na s. 82). Ze szkoleń skorzystało ponad 30 osób prowadzących zajęcia.

Na Wydziale Zarządzania prowadzone są również szkolenia wewnętrzne przez kadrę Wydziału w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych dzięki stosowaniu nowoczesnych narzędzi wspierających proces kształcenia: wykorzystanie programu Optima w zajęciach dydaktycznych, wykorzystanie sztucznej inteligencji w procesie dydaktycznym.

Podsumowując, osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć (dotyczy to także zajęć prowadzonych na ścieżce anglojęzycznej).

Kryteriami doboru kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku zarządzanie są reprezentowana dyscyplina naukowa oraz dorobek naukowy zbieżny z realizowanym programem i efektami uczenia się. Obszar zainteresowań naukowych stanowi również kryterium w doborze opiekunów naukowych do prowadzenia prac dyplomowych. Nie stwierdzono nadmiernego obciążenia zajęciami (w tym znacząco ponad pensum) na wizytowanym kierunku. Jednak w obsadzie zajęć brak jest wskazania osób oraz godzin zajęć opiekunów naukowych sprawujących opiekę nad przygotowaniem prac dyplomowych zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu w ramach *przygotowania pracy dyplomowej*. Osoby te faktycznie poświęcają czas na sprawowanie tej opieki, jednak brak jest formalnego uwzględnienia ich zaangażowania w proces dyplomowania.

Jednostka posiada procedury obsady zajęć, w tym także *seminarium dyplomowe* oraz *przygotowanie pracy dyplomowej*. Pomimo jednak wskazania osób prowadzących zajęcia przygotowanie pracy dyplomowej, brak jest formalnie przypisania godzin pracy studenta w bezpośrednim kontakcie z tą osobą.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku umożliwia prawidłową realizację zajęć. Wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie to osoby zatrudnione na umowę o pracę, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. A więc liczba godzin zajęć realizowanych w ramach programu studiów przez tych nauczycieli akademickich, dla których Jednostka stanowi podstawowe miejsce pracy jest zgodna z obowiązującymi przepisami i jest wyższa niż 75% (stanowi bowiem 100%).

Rekrutacja kadry odbywa się z uwzględnieniem zapisów Statutu PCz. W procesie rekrutacji, Jednostka stawia na pozyskiwanie kadry przygotowanej do prowadzenia badań naukowych na wysokim poziomie. Jednostka posiada sformalizowane procedury ogłaszania konkursów, rekrutowania i zatrudniania. Procedura ma charakter otwarty, ogłoszenia o wolnych miejscach pracy i naborze są ogłaszane na stronie internetowej.

Jednostka zapewnia szereg szkoleń (o których była mowa wyżej), co oznacza, że wykazuje dbałość o podnoszenie poziomu merytorycznego zajęć, kompetencji dydaktycznych oraz korzystania z technik kształcenia na odległość. Na Wydziale Zarządzania zatrudniony jest pracownik wspierający pracowników w ich problemach technicznych.

Co dwa lata prowadzona jest ankieta potrzeb i zadowolenia osób prowadzących zajęcia. Niezależnie od tego, osoby prowadzące zajęcia mają bezpośredni kontakt z władzami wydziału i w ramach bezpośredniego kontaktu mogą zgłaszać swoje potrzeby i pomysły usprawniające. Władze Wydziału, w miarę możliwości realizują potrzeby rozwojowe pracowników.

W Jednostce obowiązują zasady nagradzania pracowników (za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne czy organizacyjne). Co roku, ok 40 pracowników Wydziału jest nagradzanych za swoje osiągnięcia. Motywacją do podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie jest także przyjęty system wsparcia finansowego dla poszczególnych pracowników. Działania te mają na celu zwiększenie jakości prowadzenia zajęć i aktywności publikacyjnej pracowników.

Kolejną formą wsparcia nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w podnoszeniu kwalifikacji naukowych i dydaktycznych są umowy podpisywane w ramach Programu Erasmus+, umożliwiające krótkoterminowe pobyty dydaktyczne w instytucjach partnerskich.

Istotnym czynnikiem motywującym kadrę akademicką kierunku zarządzanie do rozwoju zawodowego jest także fakt, że Uczelnia posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Zajęcia prowadzone przez pracowników podlegają ocenie studentów. Co semestr, studenci (także ścieżki anglojęzycznej) mają prawo ocenić zajęcia. Wśród pytań są takie dotyczące realizowania zajęć zgodnie z tematyką zajęć, zaliczania zgodnie z ustalonymi na początku zasadami oraz zapisami sylabusu zajęć. Co ciekawe, w grupie pytań oceniających zajęcia są pytania odnoszącego się do samooceny zaangażowania studenta w zajęcia. Pracownicy są informowani o wynikach ankiety zajęć.

Zajęcia prowadzone przez pracowników podlegają hospitacji. Hospitacje mogą być planowe (raz w roku) i pozaplanowe. Hospitacje przeprowadza kierownik Katedry. Wyniki hospitacji są przekazywane osobie hospitowanej. Wnioski z hospitacji uwzględnia się zarówno w doskonaleniu procesu kształcenia, okresowej ocenie pracowników i innych osób prowadzących zajęcia, jak i przy obsadzie zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele akademicki poddawani są okresowej ocenie. W ocenie okresowej brana jest pod uwagę aktywność naukowa, działalność dydaktyczna oraz działalność organizacyjna. W ocenie działalności dydaktycznej uwzględniana jest ocena na podstawie ankiet studentów, ocena z hospitacji zajęć dydaktycznych, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji dydaktycznych dzięki udziałowi w szkoleniach, przygotowywanie kierunków studiów, uruchamianie laboratoriów i opieka nad nimi.

Wyniki monitorowania (przez studentów, przełożonych przez władze wydziału) są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i ich indywidualnego rozwoju.

Wszystkie wyżej opisane działania wskazują na realizowanie polityki kadrowej nastawionej na prawidłową realizację zajęć, stabilizację zatrudnienia i rozwoju nauczycieli akademickich. Warunki pracy stymulują i motywują oraz stwarzają warunki do doskonalenia.

Jednostka posiada regulacje antymobbingowe i antydyskryminacyjne, ze szczegółowymi procedurami postępowania w określonych przypadkach. W Uczelni działa Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania i polityki antymobbingowej PCz oraz Komisja Antymobbingowa z określonym zakresem działań. Pracownicy znają te zasady.

Ponadto, na Wydziale funkcjonują mniej sformalizowane zasady rozwiązywania konfliktów między studentami a osobami prowadzącymi zajęcia, studentami a pracownikami dziekanatu, pracownikami. Zasady te są nastawione na łagodzenie napięć, szukanie oraz eliminowanie przyczyn konfliktu. Pracownicy znają te zasady.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba nauczycieli akademickich jest adekwatna do liczby studentów i daje możliwość określenia liczebności grup zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór osób prowadzących zajęcia w oparciu o transparentne zasady i umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Polityka ta zakłada również działania na rzecz podnoszenia kompetencji kadry poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń. Jednostka finansuje pracownikom publikacje oraz udział w konferencjach. W Jednostce funkcjonuje również system nagradzania pracowników za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne.

Stosowana polityka kadrowa zakłada też systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów (ankiety), przełożonych (hospitacje) oraz okresową. Wyniki tej wykorzystywane w doskonaleniu kadry i jej rozwoju.

Jednak w trakcie wizytacji zidentyfikowano pewną nieprawidłowość:

1. brak jest wskazania osób oraz godzin zajęć opiekunów naukowych sprawujących opiekę nad przygotowaniem prac dyplomowych zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu w ramach *przygotowania pracy dyplomowej*, mimo faktycznego zaangażowania i godzin pracy tych osób w sprawowanie tej opieki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie osób oraz godzin ich pracy w bezpośrednim kontakcie dla zajęć *przygotowanie pracy dyplomowej*.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na kierunku zarządzanie realizowane są w budynku głównym Wydziału oraz salach w budynkach sąsiednich. W budynku głównym Wydziału Zarządzania mieszczą się sale dydaktyczne oraz pokoje dla nauczycieli akademickich, dziekanaty oraz administracja Wydziału. Łącznie, Wydział dysponuje 39 salami własnymi, w tym 4 salami audytoryjnymi o łącznej powierzchni 2794,69 m², oraz 15 pracowniami komputerowymi (szczegóły w raporcie samooceny od s. 82). Powierzchnia pomieszczeń umożliwia swobodne poruszanie się. Liczba biurk jest odpowiednia do liczebności grup zajęciowych (max 30 na pierwszym stopniu i 30 na drugim stopniu).

Na Wydziale Zarządzania funkcjonuje 15 pracowni komputerowych. Laboratoria komputerowe wyposażone są w oprogramowanie systemu Macrologic Xpertis (zintegrowany, wielomodułowy system informatyczny klasy ERP), oprogramowania Sage Symfonia, Comarch ERP OPTIMA, SAP ERP. Jednostka wykorzystuje oprogramowanie w procesie kształcenia – oprócz edytorów tekstów oraz arkuszy kalkulacyjnych i oprogramowania do przygotowywania prezentacji - Project Gantt, Gretl, Statistica 13, Datawrapper, narzędzi pozycjonowania Google - SEM, SEO, AdWords, Analytics Narzędzia, formularze Google, Corel DRAW Graphics Suite 2021, CMS Wordpress. Liczba stanowisk w laboratoriach komputerowych jest wyższa niż liczba studentów.

Jednostka stosuje zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, w tym USOS, Ms Teams oraz Moodle. Zapewnia też dostęp studentom do oprogramowania wymaganego do stosowania tych technik. Zapewnia też możliwość korzystania z niego na terenie Uczelni poprzez sieć internetową, w tym Wi-Fi dostępne studentom oraz osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne.

Studenci mają do dyspozycji miejsca do pracy własnej. Są to m.in. miejsca wyznaczone w holu w budynku głównym WZ. W tych dedykowanych studentom miejscach znajdują się sofy, stoliki, pufy. Ponadto, na każdym piętrze zapewnione są miejsca siedzące. Jednostka w ostatnim czasie w budynku Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej przygotowała pomieszczenia do nauki czy relaksu. Ponadto, na parterze budynku wydziału znajduje się wydzielona przeszklona strefa komfortu wyposażona w 2 wysokie stoliki wraz z krzesłami, 1 stolik niski wraz z krzesłami oraz biurko i fotel dla osób z niepełnosprawnościami.

Studenci mają też dostęp do pomieszczeń dydaktycznych oraz specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć dla potrzeb realizacji zadań czy projektów w godzinach pracy własnej. Jednostka umożliwia dostęp do tego oprogramowania z prywatnych komputerów studentów (jeśli warunki licencji na to pozwalają) lub dostęp do laboratoriów komputerowych poza godzinami zajęć.

Podsumowując, sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne (laboratoria komputerowe) oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Są odpowiednie do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej czy zawodowej i zapewniają prawidłową realizację zajęć. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń w sprzęt komputerowy, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne. Infrastruktura nie odbiega od aktualnie używanych w działalności naukowej czy zawodowych. Liczba pomieszczeń oraz sprzętu komputerowego jest adekwatna do potrzeb kształcenia. Ilość i jakość infrastruktury i jej rozlokowanie zapewnia bezpieczne korzystanie z niej. Jednostka zatrudnia pracownika wspierającego potrzeby techniczne osób prowadzących zajęcia.

Wydział Zarządzania, jak i cała Uczelnia, jest wspierana przez system nawigacyjno-informacyjny TOTUPOINT (szczegółowy opis tego systemu znajduje się w raporcie samooceny na s. 92). Ułatwia on poruszanie się po budynku Wydziału i identyfikowaniu miejsca, w którym się dana osoba znajduje. Jest to szczególnie pomocne, że budynek Wydziału posiada wiele korytarzy, klatek schodowych, przejść, czy łączników. Wszystkie pomieszczenia w budynku Wydziału oznakowane są tabliczkami z napisami Braille'a. Jednostka realizuje działania mające na celu wprowadzenie właściwego oznaczenia schodów, m.in. poprzez oznakowanie krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów.

Podsumowując, Jednostka zapewniła dostosowanie infrastruktury dydaktycznej (pomieszczenia, sprzęt, oprogramowanie) do potrzeb osób z niepełnosprawnością w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Osoby z niepełnosprawnościami bez problemów mogą korzystać z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Jednostka zlikwidowała bariery w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego.

Zapewnione jest również odpowiednie zaplecze socjalne dla pracowników wydziału. Na I i III piętrze znajdują się pomieszczenia wyposażone m.in.: w lodówkę, ekspres do parzenia kawy. Na parterze budynku Wydziału Zarządzania umiejscowiony jest bar dysponujący szeroką ofertą gastronomiczną. Na terenie Wydziału są również rozmieszczone automaty z napojami i przekąskami.

Jednostka oferuje dla studiujących rodziców miejsce opieki nad ich dziećmi - Klub Dziecięcy „Żaczek”, który jest miejscem dla maluchów w wieku 1-3 lat. Zapewnia on opiekę do 8h godzin przez 5 dni w tygodniu w godzinach 7-15.

Na terenie kampusu Uczelni wydzielone są miejsca parkingowe dla studentów i pracowników Politechniki. Liczba miejsc parkingowych dla studentów i interesariuszy wynosi 95 miejsc oraz 6 miejsc dla osób z niepełnosprawnościami.

Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej stanowi centralny punkt systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni, do którego należą także dwie biblioteki wydziałowe (Wydziału Elektrycznego oraz Wydziału Zarządzania). Biblioteka posiada bogate zbiory dedykowane kształceniu na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Jednostkę. Biblioteka Główna (Wypożyczalnia, Czytelnia Ogólna, Czytelnia Czasopism, Katalogi) jest otwarta od poniedziałku do piątku w godzinach: 8:00 – 19.00 oraz sobota: 8:00 – 15:00 (w terminach zjazdów).

Budynek Wydziału jest relatywnie nowy - został wybudowany w 2003r. Jednak Jednostka systematycznie modernizuje posiadaną infrastrukturę (szczegóły w raporcie samooceny – s. 85). W szczególności dotyczy to działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej zapewnia użytkownikom dedykowane miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz bezpieczne wejścia do budynku, wyposażone w automatycznie otwierane drzwi. Dodatkowo, na terenie Biblioteki znajdują się antypoślizgowe rampy podjazdowe oraz teleskopowe rampy, które ułatwiają transport osób z niepełnosprawnościami i pokonywanie barier architektonicznych, takich jak progi czy schody. Dostępne są również szyny aluminiowe, które ułatwiają wjazd wózkami do pojazdów.

Dla zapewnienia wygodnej pracy, Biblioteka oferuje ergonomiczne stanowisko wyposażone w stół z elektrycznie regulowaną wysokością blatu. Oferowane są także rozwiązania obejmujące stanowiska komputerowe wyposażone w sprzęt i oprogramowanie dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu, ułatwiające korzystanie z materiałów własnych i zasobów bibliotecznych:

- program udźwiękowiający, dający możliwość odczytania informacji z ekranu komputera;
- zintegrowany program powiększający dostosowany do potrzeb osób niedowidzących powiększający i wzmacniający każdy element na ekranie;
- program do obsługi plików pdf OCR - umożliwiający pracę z dowolnym typem dokumentów cyfrowych i zeskanowanych papierowych wersji dokumentów;
- specjalistyczne myszy zaprojektowane dla użytkowników, posiadających trudności z precyzyjną kontrolą motoryczną kończyn górnych;
- klawiatury posiadające czterokrotnie większe klawisze i 10-ciokrotnie większe napisy niż standardowa klawiatura;
- dotykowy monitor brajlowski umożliwiający wprowadzanie tekstu alfabetem Braille’a;
- zestaw komputerowy z linijką brajlowską;
- lupa powiększająca.

W Bibliotece Głównej do dyspozycji są także pętle indukcyjne, służące do przesyłania głosu osoby obsługującej, bezpośrednio do aparatu słuchowego słabosłyszącego.

Na terenie Biblioteki i całej Uczelni dostępny jest bezprzewodowy Internet. Dostępna jest również usługa bezprzewodowego dostępu do Internetu w ramach europejskiego projektu Eduroam. Mogą z niej korzystać pracownicy i studenci Politechniki Częstochowskiej oraz osoby z innych uczelni i placówek uczestniczących w projekcie Eduroam.

Wszyscy studenci i pracownicy Politechniki Częstochowskiej, oprócz dostępu do zbiorów papierowych książek i czasopism w Bibliotece Głównej – ogółem ponad 500.000 woluminów i jednostek obliczeniowych, mają dostęp do: czytelni książek elektronicznych IBUK libra, licencjonowanych zbiorów elektronicznych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki, takich jak np. Elsevier, Ebsco, Emerald, Springer, Wiley, Nature.

Biblioteka tworzy własne bazy danych, m.in.: baza publikacji pracowników Jednostki.

Biblioteka udostępnia swoje zbiory zarówno na miejscu, jak i poprzez Wypożyczalnię. Funkcjonuje również Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, która umożliwia sprowadzenie potrzebnych materiałów naukowych spoza zasobów Biblioteki. Wypożyczalnia ta współpracuje z licznymi bibliotekami w Polsce i za granicą.

Biblioteka Wydziału Zarządzania (BWZ), będąca filią Biblioteki Głównej, oferuje ogółem ponad 10 tys. woluminów książek i czasopism (np.: Przegląd Organizacji, Marketing i Rynek, Ekonomista, MIT Sloan Management Review Polska, Personel i Zarządzanie, Marketing w Praktyce, Harvard Business Review, Eurologistics, Gospodarka Materiałowa i Logistyka, Logistyka, Logistyka a Jakość, Problemy Jakości). Dostęp do części tych czasopism ma charakter zdalny. Biblioteka Wydziału zapewnia także bezpłatny dostęp do bazy Notoria, W Bibliotece Wydziału znajdują się 23 miejsca do pracy i 6 stanowisk komputerowych. Rozmieszczenie mebli w BWZ dostosowane jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Biurka i sprzęt komputerowy znajdujący się w BWZ jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wysokość i szerokość blatów).

Biblioteka Wydziału Zarządzania znajdująca się na III piętrze w budynku głównym wydziału również posiada udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, w tym m.in. specjalistyczne stanowisko komputerowe, program powiększający, klawiatura dla osób niedowidzących, specjalistyczna mysz Big Track, lupy powiększające.

Lokalizacja Biblioteki Głównej i Wydziałowej jest dogodna dla użytkowników. Wprawdzie Biblioteka/Czytelnia Wydziałowa mieści się na trzecim piętrze to dostęp do niej nie jest utrudniony (windy). Wielkość pomieszczeń, rodzaj i układ mebli w pomieszczeniach bibliotecznych jest odpowiedni do potrzeb jej użytkowników, w tym także tych z niepełnosprawnościami. Jednostka wyposaża Bibliotekę Główną i Wydziałową w dodatkowe ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami. Godziny otwarcia dają możliwość korzystania z zasobów o dogodnych dla użytkowników porach, w tym także w weekendy.

Zasoby oferowane przez Jednostkę są bogate i aktualne i adekwatne do potrzeb kształcenia. Wprawdzie zidentyfikowano brak kilku pozycji zawartych w sylabusach (np.: Innowacyjna przedsiębiorczość akademicka. Światowe doświadczeniach, PARP Warszawa 2005 oraz Firmy rodzinne – problemy poznawcze. Studia i Monografie nr 93, SAN, Łódź 2019), to Jednostka zapewnia możliwość skorzystania z wypożyczalni międzybibliotecznej. Studenci wyrazili zadowolenie z takiego rozwiązania i działania wypożyczalni międzybibliotecznej. Jednostka zapewnia dostęp do zasobów w wersji tradycyjnej oraz online, umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Jednostka prowadzi politykę nastawioną na zapewnienie odpowiedniej jakości oraz unowocześnianie infrastruktury. Dbą również o aktualność oprogramowania. Systematycznie (co roku) dokonywane są przeglądy budynku oraz pomieszczeń (nie tylko dydaktycznych) w ramach wewnętrznych procedur zarządzania. Jednostka reaguje na zgłaszane przez pracowników Wydziału czy studentów potrzeby co do specjalistycznego oprogramowania czy zasobów bibliotecznych.

W latach 2020 – 2024 przeprowadzono następujące działania mające na celu:

- pozyskanie pięciu nowych pomieszczeń (sal dydaktycznych) przekazanych przez Wydział Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów,
- remonty 13 pokoi pracowników administracyjnych w tym również dziekanatów,
- remonty 30 pokoi pracowników badawczo-dydaktycznych,
- remonty 5 sal dydaktycznych,
- wyposażenie i remont laboratorium komputerowego wraz z wymianą sprzętu i oprogramowania.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna i informatyczna, wyposażenie pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jednostka dysponuje 39 salami własnymi, w tym 4 salami audytoryjnymi o łącznej powierzchni oraz 15 odpowiednio wyposażonymi pracowniami komputerowymi. Infrastruktura dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Lokalizacja i zasoby biblioteczne są adekwatne do potrzeb kształcenia. Jednostka zapewnia dostęp do zasobów w wersji tradycyjnej i elektronicznej.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna oraz wyposażenie techniczne pomieszczeń, a także zasoby biblioteczne podlegają systematycznym przeglądom. Studenci i pracownicy mają wpływ na stan infrastruktury i zasoby niezbędne do kształcenia. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Politechnika Częstochowska intensywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W przypadku kierunku zarządzanie uwzględnienie potrzeb rynku pracy, a zwłaszcza otoczenia biznesowego, jest podstawą koncepcji kształcenia na tym kierunku. Uczelnia koncentruje się na takim kształtowaniu i realizacji programu studiów, by zapewnić absolwentom dobrą pozycję na rynku pracy.

Program studiów i jego zmiany są każdorazowo opiniowane przez Radę Doradczą Przedstawicieli Świata Biznesu, działającą na Wydziale Zarządzania. Jest ona organem opiniodawczym i doradczym, wspierającym statutowe organy Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Zrzesza liderów biznesu, wybitnych praktyków – przedsiębiorców i menedżerów. Rada spotyka się jeden raz w semestrze, nie rzadziej niż raz w roku akademickim. Jeśli jednak na Wydziale dokonywane są modyfikacje kierunków studiów to organizowane są doraźne konsultacje z przedstawicielami Rady w celu zaopiniowania programu przed przedłożeniem go Radzie Programowej.

Władze Wydziału zapraszają do Rady kolejne firmy i instytucje, uwzględniając potrzeby zakresów kształcenia (specjalności) na realizowanych kierunkach, a także planując nowe zakresy i kierunki.

Zamieszczony na stronie internetowej Uczelni wykaz firm i instytucji, z którymi Wydział współpracuje, obejmuje 32 podmioty, przy czym przedstawiciele najważniejszych z nich pojawili się licznie na spotkaniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zaświadczać o istotności prowadzonej współpracy (branża automotive, energetyczna, logistyczna, zapewniania jakości, produkcja, galwanizacja, instytucje samorządu terytorialnego itp.).

Rodzaj, zakres i zasięg działalności firm i instytucji współpracujących jest zgodny z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości, do której kierunek jest przyporządkowany. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma dla Uczelni kluczowe znaczenie, przybiera zróżnicowane formy, wynikające z aktualnej sytuacji rynkowej:

1) Praktyki zawodowe

Uczelnia zapewnia studentom miejsca praktyk, choć co do zasady studenci samodzielnie znajdują i zgłaszają firmy i instytucje, w których pragną odbyć swoją praktykę. Szczegóły przedstawiono w opisie Kryterium 2.

2) Staże

W sytuacji dotkliwych braków pracowników na rynku pracy coraz częściej oferowaną formą są płatne staże, pozwalające pozyskiwać nowych pracowników i sprawdzać ich kompetencje w ramach dowolnie sformułowanego stażu, na co zwrócili uwagę przedstawiciele Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu w czasie spotkania ZO z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

3) Oferty pracy

Wydział Zarządzania na bieżąco informuje studentów o ofercie praktyk studenckich, staży i wakatów (bank praktyk, staży i ofert pracy dostępny na stronie internetowej Uczelni).

4) Wizyty studyjne

Studenci kierunku zarządzanie mają również możliwość wzięcia udziału w wizytach studyjnych, czego przykładem jest wizyta w 2023 r. w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy – Państwowym Instytucie

Badawczym (CIOP-PIB). Ponadto studenci uczestniczyli w wizytach studyjnych w ZF Centrum Finansowe i Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

5) Prace dyplomowe

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym umożliwia pisanie prac dyplomowych skoncentrowanych na rozwiązywaniu konkretnych problemów zgłaszanych przez firmy i instytucje. Tematy prac są na ogół ustalane w trakcie praktyk i staży oraz spotkań z przedstawicielami biznesu. Brak jednak dokładniejszych danych na ten temat.

6) Spotkania z praktykami biznesu

Ciekawą i potrzebną formą współpracy jest organizacja cyklu spotkań o nazwie „Osobowości Zarządzania”, w ramach którego przedstawiciele świata biznesu prezentują swoje dokonania i dobre praktyki biznesu. Często praktyką jest również zapraszanie przedstawicieli kadry kierowniczej firm i instytucji współpracujących na wydarzenia organizowane przez studenckie koła naukowe.

7) Koła naukowe

Z uwagi na profil ogólnoakademicki studiów na kierunku zarządzanie istotne jest również uwzględnianie zmian wynikających z badań naukowych. Dużą rolę w ich absorpcji odgrywają studenckie koła naukowe, które jednocześnie intensywnie współpracują z przedsiębiorcami wywodzącymi się z Politechniki Częstochowskiej. Studenckie koła naukowe współpracują również z takimi organizacjami, jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne O/Częstochowa w ramach organizowanych przez nie Olimpiad Wiedzy Ekonomicznej w okręgu częstochowskim.

8) Badanie losów zawodowych absolwentów

Badania prowadzone są w oparciu o analizę dostępnych i aktualizowanych danych w serwisie Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) oraz na podstawie anonimowej ankiety dla absolwentów pierwszego i drugiego stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

9) Szkolenia i spotkania dla studentów i pracowników Uczelni

Dzięki współpracy z niektórymi przedsiębiorstwami Uczelnia zapewnia swoim pracownikom i studentom wartościowe szkolenia prowadzone przez ich reprezentantów (np. warsztaty z przedsiębiorczości, nowoczesnego zarządzania biznesem itp.). Dodatkowo we współpracy z partnerami organizowane są spotkania dla studentów i pracowników (np. *Spotkanie ze sprzedażą i marketingiem B2B* (23.11.2023), warsztaty pt. *Jak budować skalowalny biznes za pomocą nowoczesnej sprzedaży? Fundamenty strategii marketingowej w skalowaniu biznesu* czy panel dyskusyjny pt. *Od czego zacząć budowanie strategii rozwoju firmy?*).

10) Konferencje i seminaria:

Wydział Zarządzania organizuje konferencje o tematyce obejmującej prezentację najnowszych trendów oraz rozwiązań w różnych sferach współczesnego biznesu, co przydatne jest w pracy firm. Do udziału w nich zapraszani są przedstawiciele biznesu i instytucji otoczenia biznesu. Pełna lista zrealizowanych inicjatyw dostępna jest na stronie internetowej Uczelni. Poza naukowymi prelekcjami, organizatorzy dają możliwość wysłuchania praktyków biznesu (panel dyskusyjny z przedstawicielami firm). Przykładem takich przedsięwzięć jest Forum Kobiet (wrzesień 2023, kwiecień 2024). Ideą Forum jest stworzenie warunków do podjęcia dialogu z otoczeniem, w tym zaakcentowanie rosnącej roli

kobiet w życiu społecznym i gospodarczym. Forum towarzyszyły spotkania, warsztaty interpersonalne, panele dyskusyjne oraz wykłady przeznaczone dla studentów, w tym studentów kierunku zarządzanie. Owocem współpracy z Warszawskim Instytutem Bankowości jest organizowana od 2019 r. Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. Interdyscyplinarność w Zarządzaniu Organizacją XXI wieku INTER_FaMa, kierowana głównie do studentów i młodych naukowców. INTER_FaMa 2024 została włączona do inicjatyw Roku Edukacji Ekonomicznej 2024. Warszawski Instytut Bankowości prowadzi program Nowoczesne Zarządzanie Biznesem, w ramach którego na Wydziale Zarządzania organizowane są wykłady i szkolenia dla studentów oraz pracowników (np. Korzystanie z informacji gospodarczych). Należy podkreślić, że pracownicy Wydziału Zarządzania, nawiązując bezpośrednie relacje z przedstawicielami świata biznesu i instytucji otoczenia biznesu, biorą aktywny udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach. W raporcie samooceny wymieniono te konferencje, w których uczestniczyli pracownicy naukowcy i dydaktyczni kierunku zarządzanie.

11) Korzystanie z zasobów firm partnerskich

Współpraca z Centrum AMRON w zakresie udostępniania zasobów i funkcjonalności Systemu AMRON, w tym m.in. raportów analitycznych i statystycznych, pozwala pracownikom i studentom z bazy AMRON. Dostęp wykorzystywany jest również na kierunku zarządzanie.

Innym przykładem jest współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej TBS, w ramach której został utworzony Urban Lab Smart Green City, narzędzie współpracy podmiotów naukowych, władz miejskich, mieszkańców, przedsiębiorstwami oraz z organizacji pozarządowych, mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez innowacyjne rozwiązanie problemów i generowanie dodatkowej wartości przy wykorzystaniu zasobów miejskich.

12) Współpraca ze szkołami

Jest jednym z priorytetów Wydziału Zarządzania, pozwala bowiem promować ofertę Uczelni w całym regionie. W ramach współpracy organizowane są inicjatywy angażujące uczniów i nauczycieli, stanowiące urozmaicenie procesu edukacyjnego młodzieży szkolnej i wzbogacające wiedzę, pomagające zaplanować dalszą ścieżkę edukacyjną.

Inną niezwykle przydatną formą działalności jest prowadzenie kursów przygotowawczych do egzaminów zawodowych technik ekonomista. Kursy przygotowawcze odbywają się na platformie e-learningowej Politechniki Częstochowskiej moodle.pcz.pl i są bezpłatne. Są to kursy prowadzące do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

Oferta edukacyjna dla szkół obejmuje również różne formy nieodpłatnych warsztatów, pokazów oraz wykładów prowadzonych przez pracowników Wydziału Zarządzania dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym także z zakresu zarządzania.

Wśród projektów edukacyjnych prowadzonych przez Wydział Zarządzania warto wymienić Patronat Naukowy Wydziału Zarządzania - program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu podniesienie kompetencji społecznych oraz zwiększenie aktywizacji uczniów do kreatywnego myślenia i rozwiązywania problemów, zapoznanie i integrację z lokalnym środowiskiem akademickim i Uczelnią, podniesienie kompetencji organizacyjnych w zakresie planowania motywowania i organizacji, aby w przyszłości uczniom było łatwiej odnaleźć się na rynku pracy i szybciej zaaklimatyzować się w zespole pracowniczym.

13) Konkursy

Ciekawym przedsięwzięciem Uczelni jest Konkurs na Najlepiej Zarządzaną Firmę Rodzinną, którego celem jest wyróżnienie firm rodzinnych budujących swój sukces w oparciu o skutecznie realizowany proces zarządzania strategicznego oraz promocja najlepszych praktyk w zakresie zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem.

Przedsięwzięciem związanym z kooperacją z otoczeniem, organizowanym od 2022 roku, jest konkurs interdyscyplinarny pt. Zarządzanie na medal. Wśród celów konkursu jest m.in. pogłębianie wiedzy z obszarów zarządzania przedsiębiorstwem, zachęcenie uczestników do rozwijania postaw przedsiębiorczych i pobudzenie twórczego myślenia.

14) Oferta Uczelni i działania na rzecz otoczenia

Oprócz standardowej działalności związanej z kształceniem studentów oraz pracą naukową, pracownicy Wydziału starają się wychodzić naprzeciw potrzebom otoczenia zewnętrznego. W tym zakresie podejmowane działania to szkolenia, wyspecjalizowane doradztwo, usługi badawcze i konsultingowe z zakresu zarządzania skierowane do przedstawicieli instytucji zewnętrznych oraz umożliwienie partnerom zapoznania się ze studentami i wybranie spośród nich osób najlepiej odpowiadających oczekiwaniom i potrzebom firm poprzez praktyki i staże. Centrum Transferu Technologii Politechniki Częstochowskiej, które umożliwia współpracę biznesu z ekspertami Politechniki Częstochowskiej. W obszarze zarządzania promowane są usługi wspomagania procesów decyzyjnych, analiza efektywności wykorzystywanych narzędzi i decyzji w przedsiębiorstwie, wykonanie profesjonalnej analizy strategicznej przedsiębiorstwa, zwiększanie bezpieczeństwa zasobów informacyjnych, opinie o innowacyjności, analiza ryzyka. Wykaz ekspertów z dziedziny nauki o zarządzaniu i jakości znajduje się na stronie internetowej Uczelni.

Ponadto pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą w pracach komisji Polskiej Akademii Nauk (PAN) oraz są członkami prestiżowych towarzystw naukowych, takich jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Polskie Towarzystwo Statystyczne, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej, Europejskiego Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych (European Association of Environment and Resource Economists – EAERE), STEP Project Global Consortium (SPGC).

Wydział Zarządzania aktywnie włącza się w życie Miasta i regionu, czego przykładem są dwie edycje Festiwalu Reklamy Społecznej „Trzy Światy – świat realny, świat wirtualny, świat opowiadany”, organizowanego w partnerstwie z Sektorową Radą ds. Kompetencji Sektora Komunikacji Marketingowej, skierowanego do studentów i uczniów szkół ponadpodstawowych, firm i instytucji administracji publicznej oraz społeczności lokalnej.

Festiwalowi towarzyszyły konkursy na film lub plakat reklamowy – w I edycji pt. Społeczne i ekologiczne problemy współczesnego świata, w II edycji pt. Magia wartości – influencerzy dobra. Podczas II edycji miał także miejsce Program Profilaktyki Uzależnień skierowany do uczniów częstochowskich szkół, w ramach czego mogli oni wysłuchać dwóch prelekcji oraz debaty oksfordzkiej pt. Alkohol rzecz zbędna, przygotowanej przez uczniów dwóch szkół.

W ramach współpracy z otoczeniem (Uniwersytet Trzeciego Wieku Politechniki Częstochowskiej, Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie i szkoły ponadpodstawowe z Częstochowy) zorganizowano w 2023 r. wydarzenie „Wiosna pokoleń”, mające na celu integrację międzypokoleniową.

We współpracy z Komendą Miejską Policji w Częstochowie, Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, specjalistami z ośrodków WRD z zakresu psychologii i behawioryzmu zorganizowano dla najmłodszych w wieku 4-9 lat Akademię Bezpiecznego Dzieciaka (od 2016 r.), która od dwóch lat ma zasięg ogólnopolski i współpracuje m.in. również z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – Państwowym Instytutem Badawczym oraz Fundacją „A jutro?”. Celem jest kształtowanie bezpiecznych i odpowiedzialnych postaw dzieci.

Uczelnia zapewnia możliwość udziału pracodawców w różnych formach współpracy z wykorzystaniem narzędzi zdalnych, w formie webinarium, warsztatów i spotkań online ze studentami i pracownikami Uczelni. Aktualnie tego typu spotkania prowadzone są z przedstawicielami Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym służy m.in. jak najlepszemu przygotowaniu absolwentów kierunku zarządzanie do wejścia na rynek pracy. Jako element wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, podlega regularnemu monitorowaniu i ocenie. Przede wszystkim jest przedmiotem rozważań członków Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu, która omawia efekty dotychczasowych działań i dyskutuje na temat aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy, w kontekście doskonalenia programów studiów i dostosowania ich do dynamicznie zmieniających się trendów w biznesie. Pytania powiązane z oceną współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są zawarte także w ankiecie skierowanej do absolwentów kierunku, a uzyskane odpowiedzi wykorzystywane są w procesie dostosowania oferty kształcenia do zmian i trendów na rynku pracy. Na Wydziale przeprowadzana jest również ankieta dla studentów oceniająca jakość kształcenia. Ankietowani m.in. odpowiadają na pytania dotyczące zajęć/szkoleń przygotowujących do poruszania się po rynku pracy, uzyskania kompetencji zawodowych i społecznych wymaganych przez rynek pracy, umiejętności praktycznych wyniesionych ze studiów czy programu praktyk zawodowych. Oceniają też działalność Uczelni w zakresie możliwości działania w kołach naukowych, organizacjach studenckich, sekcjach sportowych, organizacji seminariów, konferencji, spotkań z ludźmi biznesu, organizacji targów pracy i spotkań z pracodawcami. Warto odnotować, że w ostatniej edycji badania studenci wskazali konieczność szybszego reagowania na zmiany w otoczeniu gospodarczym oraz sposobach obsługi podmiotów gospodarczych. W zakresie umiejętności praktycznych studenci Wydziału Zarządzania wskazywali, że chcieliby więcej zajęć praktycznych, które bezpośrednio przygotowywałyby ich do realiów zawodowych, szczególnie szkoleń z zakresu nowych technologii, w tym pracy z systemami informatycznymi i programami komputerowymi, które są powszechnie stosowane na rynku pracy.

W ankietach studenci wysoko oceniają kontakt z praktykami biznesu, przedstawicielami różnych branż oraz udział w licznych konferencjach i seminariach, gdyż zapewniają one dostęp do aktualnej wiedzy, pozwalają nawiązać cenne kontakty zawodowe i zapoznać się z realiami funkcjonowania w środowisku biznesowym, co podnosi kompetencje zawodowe i gotowość do pracy.

Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dokonywane są również w momencie analizy możliwości powołania do życia nowych kierunków i zakresów kształcenia. Oceniana jest wówczas poprawność doboru firm i instytucji współpracujących i skuteczności form współpracy w odniesieniu do potrzeb rynku i procesu kształcenia absolwentów o pożądanym profilu.

Celem tych wszystkich działań jest doskonalenie programu studiów i jego realizacji oraz dalszy rozwój i doskonalenie współpracy, zapewniającej bezpośredni kontakt w realiami rynkowymi.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że w ramach kierunku zarządzanie Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej intensywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta jest szeroko zakrojona, widoczna w działaniach Uczelni i realizowana zarówno formalnie, jak i w oparciu o bezpośrednie kontakty nieformalne. Współpraca ma charakter stały. Obejmuje inicjowanie zmian w programie studiów, treściach programowych i sposobach weryfikacji efektów uczenia się zgodnie z aktualnymi trendami rynkowymi i potrzebami pracodawców, konsultowanie programów dla nowych kierunków i zakresów, organizację praktyk zawodowych i staży, wolontariaty, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w cyklicznych spotkaniach ze studentami, a także wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy, organizację i czynny udział w konferencjach naukowych i seminariach oraz współpracę ze szkołami ponadpodstawowymi, organizacjami pozarządowymi i instytucjami rządowymi i samorządowymi. Współpraca w dużej mierze opiera się na Radzie Doradczej Przedstawicieli Biznesu, w której zasiada wielu absolwentów Uczelni.

Profil firm i instytucji współpracujących z Uczelnią w ramach kierunku zarządzanie jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na tym kierunku.

Współpraca podlega monitorowaniu w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia, dzięki czemu podlega okresowym przeglądom w odniesieniu do programu studiów, obejmującym ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji. Wyniki przeglądów są wykorzystywane do rozwoju współpracy, a w konsekwencji również programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Jednostka realizuje przygotowanie studentów do pracy w warunkach międzynarodowych w kilku obszarach: kształcenie w językowej (lektoraty), kształcenie w języku obcym, wykorzystanie języka obcego w czasie pracy własnej studenta oraz wyjazdy zagraniczne.

Program studiów na kierunku zarządzanie obejmuje na studiach pierwszego stopnia zajęcia z języków obcych (lektoraty) w wymiarze 150h oraz 10 ECTS na studiach stacjonarnych oraz w wymiarze 138h oraz 10 ECTS na studiach niestacjonarnych. Zajęcia z języka obcego kończą się obowiązkowym egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (K_U11). Egzaminy B2 są organizowane przez Studium Języków Obcych Politechniki Częstochowskiej. Na studiach drugiego stopnia kładziony jest nacisk na pogłębienie umiejętności językowych w zakresie terminologii i tekstów specjalistycznych (K_U10).

Kształcenie w językach obcych obejmuje także zajęcia w języku obcym na pierwszym stopniu na 6 semestrze: *ICT in small business* w wymiarze 45h i 4 ECTS oraz na 2 semestrze studiów stacjonarnych drugiego stopnia prowadzone są zajęcia (2) obieralne w języku obcym z zakresu tematyki kierunku lub zakresu kształcenia (60h i 5 ECTS). Dla studiów niestacjonarnych drugiego stopnia w programie studiów zaplanowano zajęcia w języku obcym (*eurologistyka*) w wymiarze 12h i 2 ECTS.

Jednostka w ramach przygotowania do pracy w środowisku międzynarodowym organizuje we współpracy z kołami naukowymi szereg wydarzeń, np.: Europejskie Dni Kariery. W tych dniach miała miejsce prezentacja lokalnych i międzynarodowych pracodawców. Studenci w czasie tych dni mogli też poznać oczekiwania pracodawców, w tym międzynarodowych.

Mobilność studentów jest wspierana przez Komisję Europejską za pośrednictwem programów wymiany. Kierunek zarządzanie korzysta z porozumień z ponad 100 uczelniami zagranicznymi z 13 krajów. W roku akademickim 2023/2024 4 studentów pierwszego stopnia zarządzania wyjechało na studia w ramach programu Erasmus+, dodatkowo jeden student kierunku zarządzanie ścieżki anglojęzycznej wyjechał na studia w ramach programu Erasmus+, a kolejny na praktyki.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku zarządzanie realizują staże zagraniczne. Wprawdzie mają one głównie charakter naukowy, ale jest to przydatne z uwagi na fakt, że kierunek jest prowadzony na profilu ogólnoakademickim, a dodatkowo jest realizowana ścieżka anglojęzyczna. Wyjazdy te podnoszą kompetencje badawcze oraz językowe osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie. Liczba wyjazdów osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie na zagraniczne staże naukowe oraz badania terenowe w latach 2021-2023 wynosiła odpowiednio: 2, 4 oraz 4.

Jednostka, w ramach internacjonalizacji organizuje lub uczestniczy w organizacji międzynarodowych konferencji, seminariów i warsztatów, np.: „Quality Production Improvement”, „Global Conference on Logistics”, Conference on Management ICoM, „Contemporary Issues in Theory and Practice of Management CITPM”, Konferencję Multidimensional Management in the 21st Century MdM_FaMa2023.

Jednostka realizuje współpracę międzynarodową w formie projektów. Przykładem takiego projektu prowadzącym do rozwoju współpracy międzynarodowej jest projekt ECOLABNET: NETWORK OF SERVICE PROVIDERS FOR ECO-INNOVATIONS IN MANUFACTURING SMES/ SIEĆ DOSTAWCÓW USŁUG

DLA INNOWACJI EKOLOGICZNYCH W MŚP W SEKTORZE PRODUKCYJNYM (Project #R077), który został zrealizowany w latach 2019-2021 w ramach programu Interreg Baltic Sea Region. ECOLABNET to sieć dostawców usług w zakresie ekoinnowacji w małych i średnich przedsiębiorstwach produkcyjnych (Network of Service Providers for Eco-innovations in Manufacturing SMEs). Projekt ECOLABNET jest finansowany w znaczącej części (1,8 mln €) z programu INTERREG Region Morza Bałtyckiego w ramach priorytetu Innowacja. Całkowity budżet projektu wynosi 2,25 mln €. Celem projektu ECOLABNET jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy instytucjami naukowo-badawczymi, organizacjami pośredniczącymi oraz grupą małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie komercjalizacji ekoinnowacyjnych rozwiązań. Utworzona sieć ma oferować swoją specjalistyczną wiedzę, głównie poprzez wykorzystanie potencjału drzemącego po stronie instytucji naukowo-badawczych, które oprócz swego know-how posiadają zazwyczaj stosowną infrastrukturę, która mogłaby służyć małym i średnim przedsiębiorstwom na etapie przygotowywania ekoinnowacyjnych rozwiązań. Tworzona sieć to także rozwijanie umiejętności prowadzenia aktywnego dialogu i współpracy z małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

Jednostka uczestniczyła również w realizacji projektu w latach 2019-2023 projekt pt. Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Częstochowskiej”. W ramach projektu zrealizowano m.in. kurs dydaktyki w języku angielskim dla osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie uczących w języku angielskim.

Kierunek zarządzanie jest jednym z pierwszych kierunków na Politechnice Częstochowskiej, dla którego została uruchomiona od roku 2013/2014 ścieżka studiów w języku angielskim. Studia drugiego stopnia na kierunku zarządzanie w języku angielskim, stanowią od lat jeden z najpopularniejszych kierunków dla studentów zagranicznych zarówno podejmujących pełne studia, jak i dla przyjeżdżających w ramach semestralnych mobilności. Jednostka posiada w swoich strukturach bardzo aktywne Biuro Studentów Zagranicznych oraz Pełnomocnika Rektora ds. międzynarodowej wymiany studentów.

Jednostka określiła cele strategiczne z obszaru dydaktyka odnoszące się do internacjonalizacji kształcenia i nauki (atrakcyjna oferta kształcenia dla studentów krajowych i zagranicznych oraz rozwój kluczowych dyscyplin naukowych i umiędzynarodowienie badań). Jednostka na bieżąco monitoruje realizowane w tym zakresie działania. Monitoring ten jest prowadzony na poziomie Uczelni (Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej) oraz Wydziału (Pełnomocnik Dziekana). Przedmiotem monitorowania są wskaźniki opisujące cele w zakresie umiędzynarodowienia (np.: oferta dydaktyczna w językach obcych, kierunki prowadzone w językach obcych, mobilności studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+, wsparcie finansowe dedykowane mobilnościom pracowniczym, rozwijanie kompetencji językowych osób prowadzących zajęcia, badania naukowe we współpracy międzynarodowej). Na podstawie wyników monitorowania podejmowane są działania usprawniające.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka tworzy warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku. Jednostka oferuje nauczanie języka obcego oraz nauczanie w językach obcych - zarówno studentów, jak i osób prowadzących zajęcia dydaktyczne. Dzięki temu, nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania w językach obcych, a studenci do uczenia się w językach obcych.

Jednostka aktywnie wspiera międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Skutkuje to systematycznym podnoszeniem stopnia wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia i działania podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych dla umiędzynarodowienia kształcenia podlega systematycznym ocenom. Wyniki tych ocen są wykorzystywane w ciągłych działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów realizowane jest w sposób systematyczny, ma charakter stały i kompleksowy. Instrumenty wsparcia są zróżnicowane i zgodne z potrzebami wynikającymi z celów uczenia się i specyfiki programu studiów. Za realizację wsparcia studentów odpowiadają Władze Uczelni, Władze Dziekańskie oraz jednostki organizacyjne, takie jak: Biuro Obsługi Studentów Działu Nauczania, Biuro Karier, Biblioteka Politechniki Częstochowskiej, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro Studentów Zagranicznych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Studium Języków Obcych. Opiekę nad studentami kierunku zarządzanie w zakresie spraw studenckich, organizacji dydaktyki, kształcenia oraz współpracy międzynarodowej sprawuje kierownik dydaktyczny. Studenci mają zapewnioną możliwość regularnych konsultacji z nauczycielami akademickimi oraz przedstawicielami Władz Dziekańskich Wydziału, a także możliwość uzyskania wsparcia od opiekuna roku, którym jest doświadczony nauczyciel akademicki. Do opiekuna roku studenci mogą zgłosić się w sytuacji powstania konfliktu z pracownikami Uczelni lub wystąpienia problemów związanych z procesem kształcenia. Studenci mają zapewnioną opiekę pracowników dziekanat bezpośrednio w godzinach jego otwarcia oraz za pośrednictwem maila. Wsparcie studentów realizowane jest z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. W ramach uzupełnienia form kontaktu bezpośredniego na zajęciach dydaktycznych Uczelnia oferuje możliwość korzystania z platformy e-learningowej Moodle. Do dyspozycji studentów jest także platforma USOSweb, czyli system wspomagający obsługę studiów oraz platforma MS Teams.

W ramach funkcjonowania Biura Karier studenci kierunku mają możliwość otrzymania wsparcia w procesie przygotowania do wejścia na rynek pracy. Biuro świadczy usługi w zakresie doradztwa

zawodowego oraz pośrednictwa pracy. W ofercie Biura znaleźć można szkolenia oraz warsztaty, a także spotkania z pracodawcami. Biuro oferuje także wsparcie studentom kierunku przygotowując studentów do procesu ubiegania się o pracę, a także zapewniając informacje na temat zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Na stronie internetowej Uczelni studenci mogą znaleźć dedykowane oferty pracy związane ze studiowanym przez nich kierunkiem. Studenci kierunku mogą brać także udział w organizowanych przez Uczelnię Targach Pracy, w ramach których odbywają się spotkania z lokalnymi pracodawcami pozwalające na poznanie specyfiki współczesnego rynku pracy.

Wsparcie studentów kierunku zarządzanie uwzględnia zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Prowadzenie działalności naukowej, prezentacja wyników, publikowanie, jak również uczestniczenie w różnych formach komunikacji naukowej realizowane jest za pośrednictwem studenckich kół naukowych. Do kół naukowych, które aktywnie działają należą między innymi: KN „Business Net,” SKN „FaMa” Business Leaders Club, SKN „Extended Reality Club.” W ramach działalności naukowej studenci brali czynny udział w konferencjach, takich jak: Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Marketing Okiem Młodych Naukowców," Ogólnopolska Sesja Studenckich Kół Naukowych, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wyzwania nauk społecznych XXI wieku” czy Ogólnopolska Konferencja Naukowa, „GOSPODARKA – ZMIANY – ZARZĄDZANIE.” Funkcjonujące przy Wydziale Zarządzania koła naukowe inicjują także aktywności takie jak warsztaty, szkolenia czy seminaria naukowe. Przykładami takich aktywności są zorganizowane konferencje i warsztaty „Dylematy i Wyzwania Doskonalenia Zarządzania Organizacjami,” „Interdyscyplinarność w Zarządzaniu Organizacją XXI wieku INTER_FaMa” czy Ogólnopolskie Seminarium Naukowe pt. „O Noblu na Zarządzaniu.”

System wsparcia uwzględnia wsparcie studentów wybitnych oraz instrumenty motywujące studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Studenci osiągający najlepsze wyniki mogą ubiegać się o stypendium Rektora oraz Ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Studenci osiągający dobre wyniki w nauce mogą także uzyskać zgodę na studiowanie według indywidualnej organizacji studiów oraz ubieganie się o indywidualny harmonogram realizacji programu studiów. W ramach tego studenci mogą rozszerzać obszar wiedzy w ramach wybranego zakresu studiów oraz brać udział w pracach naukowo-badawczych i rozwojowych Politechniki. Zgodnie z Regulaminem studiów najlepsi studenci mogą otrzymać medal „Za naukę, za pracę.”

System wsparcia Uczelni uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów. Na Uczelni funkcjonuje Klub Uczelniany AZS, w ramach którego chętni studenci mają możliwość udziału w aktywnościach sportowych. W ramach aktywności artystycznych studenci kierunku zarządzanie mogą uczestniczyć w zajęciach oferowanych przez Akademickie Centrum Kultury, np. tańca towarzyskiego, teatralnych, Akademickiego Chóru Mieszanego oraz chóru męskiego, a także w warsztatach plastycznych. W ramach promocji postaw przedsiębiorczych organizowane są warsztaty i szkolenia m.in. o tematyce związanej z nowoczesnym zarządzaniem biznesem. Prowadzącymi warsztaty są często przedstawiciele instytucji i przedsiębiorstw, z którymi współpracuje Uczelnia.

System wsparcia i jego instrumenty dostosowane są do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. Sprawami dotyczącymi studentów z niepełnosprawnościami i ich szczególnymi potrzebami zajmuje się Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami. W ramach jego struktur działa również Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który nadzoruje organizację

i realizację działań z obszaru tego wsparcia. Na Uczelni funkcjonuje również zespół ds. Dostępności. Uczelnia dysponuje laboratoriami i salami dydaktycznymi wyposażonymi m.in. w sprzęt komputerowy z oprogramowaniem dla osób z niepełnosprawnościami, biurka z regulowaną wysokością, krzesła rehabilitacyjne biurowe, powiększalniki czy lupy elektroniczne. W wyniku realizacji projektu „Politechnika Częstochowska uczelnią dostępną”, pracownicy Uczelni uczestniczyli w cyklu szkoleń z zakresu pracy ze studentami z niepełnosprawnością. Powstał także poradnik dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami pt. „Wsparcie edukacyjne i inne formy wsparcia w Politechnice Częstochowskiej.” Na Wydziale Zarządzania znajduje się system wspomagania słuchu, a w dziekanatach zamontowane są pętle indukcyjne stanowiskowe. Udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami znajdują się także w Bibliotece Uczelni. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów oraz zapomogi i stypendia kierowane do tej grupy osób. Studentom może zostać przydzielony asystent, a kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Zarządzania po otrzymaniu od studenta informacji o niepełnosprawności stara się dostosować formy nauczania, zaliczania i egzaminu do indywidualnych możliwości studenta. Studentom niepracującym zawodowo oferowane jest wsparcie Biura Karier. Studenci pracujący zawodowo mają możliwość pogodzenia pracy z nauką, a także otrzymują wsparcie w zakresie podnoszenia swoich kompetencji.

Studenci zagraniczni otrzymują wsparcie od Biura Studentów Zagranicznych. Studenci zagraniczni mają możliwość uczestnictwa w wydarzeniach, takich jak: Students' Easter Party, Eurojuwenalia, Studencka Christmas Students Eve czy Cultural Integration Party, które pozwalają na integrację w nowym środowisku. Studenci kierunku otrzymują także wsparcie od Biura Karier, które współpracuje z Biurem Studentów Zagranicznych oferując studentom doradztwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy. Jednakże, podczas spotkania ze studentami zostało wykazane, iż występuje duża bariera językowa pomiędzy studentami polskojęzycznymi a studentami zagranicznymi studiującymi w języku polskim pomimo uczęszczania przez obcojęzycznych studentów na zajęcia z języka polskiego. Rekomenduje się, aby wydłużyć czas trwania zajęć z języka polskiego w celu zniwelowania bariery językowej.

Studenci samotnie wychowujący dzieci mają możliwość ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów. W Politechnice funkcjonuje także Klub Dziecięcy „Żaczek”, który jest miejscem dla dzieci w wieku 1-3 lat. Zapewnia on opiekę do 8h godzin przez 5 dni w tygodniu, umożliwiając osobom studiującym łączenie ich obowiązków naukowych i rodzinnych. Podczas spotkania ze studentami wskazane zostało, iż w ramach siatki zajęć studentów studiów niestacjonarnych przerwa obiadowa jest zbyt krótka, aby zdążyli oni spożyć posiłek w ciągu dnia. Studenci wskazali, iż kumulacja studentów w krótkim czasie przerwy uniemożliwia swobodne korzystanie z infrastruktury gastronomicznej, co powoduje spóźnienia na zajęcia. Rekomenduje się wprowadzenie w siatce zajęć dłuższej przerwy obiadowej pozwalającej na spożycie posiłku.

Studentom zapewnia się możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Mogą je zgłaszać do Kierownika dydaktycznego oraz do opiekuna roku w formie pisemnej lub osobiście. Kierownik dydaktyczny współpracuje z Samorządem Studenckim w celu reagowania na wnioski i skargi studentów, które są na bieżąco rozstrzygane. Od decyzji kierownika przysługuje możliwość odwołania w terminie 14 dni. Studenci mają możliwość składania podań osobiście w dziekanacie, a ich wzory zapewnione są przez Uczelnię. Podczas spotkania ze studentami wskazane zostało, iż sposób ten nie jest dla studentów wygodny, gdyż nie zapewnia on nieskrępowanej możliwości składania podań wszystkim grupom studentów, a godziny otwarcia dziekanatu nie są dla studentów odpowiadające. Studenci wskazali, iż konieczność składania podań papierowo powoduje, iż w niektórych sytuacjach muszą oni zwalniać się

z zajęć, co powoduje nieobecności i konieczność nadrabiania materiału. Rekomenduje się umożliwienie studentom składania podań w formule online, a jeśli z technicznych powodów nie jest to obecnie możliwe, zamontowanie skrzynki/wrzutni, do której studenci w dowolnym czasie otwarcia Uczelni będą mogli wrzucać podania. Studenci mają także możliwość przekazywania uwag bezpośrednio do Dziekana Wydziału. W zależności od złożoności problemów Dziekan rozstrzyga je na bieżąco lub w sytuacji wystąpienia poważniejszych problemów podejmuje działania mające na celu wyjaśnienia danej sytuacji. Proces składania i rozpatrywania skarg i wniosków według studentów kierunku jest przejrzysty i skuteczny.

System wsparcia uwzględnia działania informacyjne i edukacyjne związane z bezpieczeństwem studentów oraz instrumenty przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Działania informacyjne i edukacyjne są realizowane poprzez szkolenia ogólne przed rozpoczęciem studiów oraz specjalistyczne przed nauką danego przedmiotu. Wszyscy studenci Politechniki Częstochowskiej muszą ukończyć obowiązkowe szkolenie BHP obejmujące zasady bezpieczeństwa, ochronę przeciwpożarową i pierwszą pomoc. Na stronie Uczelni dostępne są informacje o wsparciu dla ofiar przemocy i dyskryminacji. W przypadku konfliktów między studentami a kadrą dydaktyczną lub administracyjną możliwe jest zgłoszenie sprawy opiekunowi roku lub kierownikowi dydaktycznemu, który dąży do ugodowego rozwiązania. Ostateczne ustalenia przekazuje Dziekanowi, który podejmuje działania zapobiegające podobnym sytuacjom w przyszłości. W sprawach dotyczących dyskryminacji lub molestowania osoba poszkodowana może zgłosić się bezpośrednio do Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania i polityki antymobbingowej, który prowadzi postępowanie zgodnie z wewnętrznymi procedurami Uczelni. Na Uczelni wdrożony został także system wsparcia studentów w sytuacjach kryzysowych. Studenci mogą również bezpłatnie korzystać ze wsparcia psychologicznego.

Dla studentów stosowane są również uczelniane, materialne i pozamaterialne, instrumenty oddziaływania, mające na celu motywowanie ich do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, występowania o granty. Tak jak zostało wcześniej wspomniane, studenci są zachęceni do udziału w konferencjach, uczestniczeniu w badaniach naukowych i pisanii publikacji. Podczas spotkania ze studentami wykazane zostało, iż wykładowcy zachęcają wyróżniających się studentów do zaangażowania się w rozwój naukowy. Studenci kierunku zarządzanie, w ocenianym okresie, publikowali m.in. w takich czasopismach naukowych, jak: *Management and Quality*, *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej*, *Zarządzanie/Research Reviews of Częstochowa University of Technology* czy *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas „Zarządzanie”*, a także monografiach, np. *„Zarządzanie i innowacje u progu XXI wieku”*, *Monografie Politechniki Łódzkiej*, Nr 2414, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2022. Kadra Wydziału Zarządzania wspiera studentów i zachęca do uczestnictwa w projektach i konkursach, takich jak m.in. *Score Hunter* czy *Konkurs na najlepszą pracę z dziedziny Zarządzania Projektami*, organizowany przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie IPMA.

System wsparcia uwzględnia kompleksowe wsparcie administracyjne dla studentów kierunku. Pracownicy administracyjni biorą udział w licznych szkoleniach, których przykładami są: "Szkolenie z ewakuacji i sytuacji zagrożenia", "Szkolenie z przygotowania pracowników dziekanatów do obsługi OzN," stosowanie KPA w sprawach studenckich, szkolenie z obsługi programu Excel, obsługi cudzoziemców czy szkolenie z obsługi systemu USOS i z systemu Planista oraz z bezpieczeństwa informacji.

Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów, który stanowi istotny element społeczności akademickiej. Organem reprezentującym studentów na Wydziale jest Wydziałowa Rada Samorządu Studentów. Uczelniana Rada Samorządu Studentów opiniuje wszystkie akty dotyczące procesu kształcenia na Politechnice Częstochowskiej, a Wydziałowa Rada opiniuje programy studiów procedowane przez Radę programową. W skład Rady programowej wchodzi wskazani przez Samorząd Studencki przedstawiciele reprezentujący wszystkie kierunki studiów. Studenci posiadają także swoich przedstawicieli w gremiach uczelnianych, takich jak: Senat Uczelni, komisja stypendialna, komisja dyscyplinarna, komisje odwoławcze czy Komisja ds. Jakości Kształcenia. Samorząd Studentów otrzymuje wsparcie organizacyjne i materialne w postaci środków finansowych oraz może korzystać z infrastruktury Uczelni zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem. Podczas spotkania potwierdzone zostało, iż Samorząd otrzymuje potrzebne wsparcie od Uczelni. Przedstawiciele Samorządu spotykają się także z Władzami Wydziału oraz Rektorem. Koła i organizacje studenckie mają także zapewnioną przestrzeń do rozwoju, otrzymując niezbędne środki finansowe na swoją działalność. Mają także możliwość korzystania z infrastruktury Uczelni. Koła posiadają swoich opiekunów, którzy wspierają studentów w realizacji projektów badawczych. Są one także wspierane przez Dziekana Wydziału w kwestiach organizacyjnych i materialnych.

W ramach systemu wsparcia studentów prowadzony jest monitoring jego instrumentów, a wyniki pozwalają na wdrażanie działań doskonalących. Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy dostępnych form wsparcia studentów w procesie uczenia się w ramach badań ankietowych badających poziom satysfakcji studentów z obsługi dziekanatu oraz z realizacji procesu dydaktycznego. Ocena pracy dziekanatu obejmuje takie obszary, jak m.in. godziny otwarcia dziekanatu, jakość obsługi prezentowana przez jego pracowników czy możliwość uzyskania potrzebnych informacji. Studenci mogą także zaproponować usprawnienia. W ramach oceny procesu dydaktycznego studenci mają możliwość oceny realizowanych przez nauczycieli akademickich zajęć. Oceniają oni organizację, przygotowanie i realizację zajęć, postawę dydaktyka wobec studentów oraz własną pracę na zajęciach. Ankietyzacja odbywa się po każdym zakończonym semestrze. Przykładami działań doskonalących wprowadzonych w wyniku badań ankietowych było wprowadzenie nowych zajęć na studiach II stopnia - Przedsiębiorczość i sztuczna inteligencja w wymiarze 15 wykładów 1 ECTS. Na prośbę studentów zakupiono także dystrybutor na wodę czy udostępniono stoliki dla studentów, które znajdowały się w przestrzeni baru. Absolwenci Uczelni mogą dokonać całościowej oceny toku studiów. Oceniają oni atrakcyjność oferty edukacyjnej, jakość kształcenia, działalność Uczelni, organizację, bazę, infrastrukturę oraz usługi oferowane na Uczelni. Mogą także proponować zmiany.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie nauczania jest wszechstronne, przybiera różnorodne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie nauczania i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do

prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach ewaluacyjnych i doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wydłużenie czasu trwania zajęć z języka polskiego dla studentów zagranicznych studiujących w języku polskim w celu zniwelowania bariery językowej pomiędzy nimi a studentami polskojęzycznymi.
2. Rekomenduje się wprowadzenie w siatce zajęć studentów niestacjonarnych dłuższej przerwy obiadowej pozwalającej na spożycie posiłku.
3. Rekomenduje się umożliwienie studentom składania podań w formule online, a jeśli z technicznych powodów nie jest to obecnie możliwe, zamontowanie skrzynki/wrzutni, do której studenci w dowolnym czasie otwarcia Uczelni będą mogli wrzucać podania.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji o studiach na kierunku zapewniają różne źródła, w tym strona internetowa Uczelni, strona internetowa Wydziału oraz Biuletyn Informacji Publicznej oraz kanały mediów społecznościowych (m.in. Facebook). Na podstawie analizy publicznych źródeł dostępu do informacji stwierdza się, że źródła są kompletne, co umożliwia zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym użytkownikom swobodny dostęp do informacji bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona internetowa Uczelni posiada wersje także w językach: angielskim, rosyjskim i ukraińskim, natomiast strona internetowa Wydziału w języku angielskim. Strony internetowe nie umożliwiają, jednakże bez skrupowanego korzystania z nich przez osoby z niepełnosprawnością, gdyż nie przewidują możliwości powiększenia czcionki czy ustawienia kontrastu kolorów. Rekomenduje się uwzględnienie na stronach internetowych wyżej wymienionych funkcji celem zwiększenia dostępności strony. Strona Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni posiada udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami takie jak możliwość zwiększenia czcionki, ustawienie kontrastu czy zwiększenie odstępu między znakami i wyrazami.

Dokumentacja i informacje zawarte w ramach publicznego dostępu do informacji, zawierają m.in. cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów

uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia studentów w procesie nauczania.

Dostęp do informacji podlega okresowemu przeglądowi dokonywanemu przez pracowników Uczelni w ramach poszczególnych działów. Monitoring polega na bieżącej kontroli prawidłowości i aktualności zamieszczanych na stronie materiałów. Interesariusze mogą zgłaszać swoje uwagi, które po poddaniu analizie, w sytuacji wystąpienia takiej potrzeby zostają wdrożone. W ramach funkcjonowania wydziałowej strony internetowej pracownicy uprzednio wyznaczeni przez Dziekana Wydziału umieszczają na niej bieżące informacje niezbędne w procesie kształcenia studentom oraz innym interesariuszom.

Na stronie internetowej Wydziału widnieją informacje na temat dostępnych dla studentów usług chmurowych, a także instrukcja konfiguracji i dostępu do oprogramowania umożliwiającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na stronie internetowej Uczelni znajduje się także bezpośredni link do platformy e-learningowej, która jest narzędziem wykorzystywanym przy kształceniu na odległość.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do kompleksowej, zrozumiałej informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zwiększenie dostępności stron internetowych Uczelni poprzez wprowadzenie możliwości zwiększenia czcionki treści oraz opcji kontrastu kolorów.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad jakością kształcenia na ocenianym kierunku zarządzanie realizowany jest przez kilka gremiów i osoby pełniące funkcje – należą do nich:

- (1) Prorektor ds. nauczania, do którego należy nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu zapewnienia jakości kształcenia;
- (2) przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia;
- (3) Dziekan;
- (4) przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia;
- (5) Kolegium Wydziału (zatwierdza roczny raport z przeglądu funkcjonowania systemu jakości kształcenia);
- (6) Rada programowa dyscypliny (opiniuje projekty programów studiów oraz zmian w programach);
- (7) kierownik katedry/koordynator kierunku (opiniuje karty doskonalenia przedmiotu);
- (8) kierownik dydaktyczny (przygotowuje projekty nowych programów oraz ich zmian);
- (9) samorząd studencki (opiniuje sprawy związane z procesem kształcenia);
- (10) pełnomocnik dziekana ds. praktyk (wykonuje nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad odbywaniem praktyk);
- (11) opiekun praktyki (kontroluje przebieg praktyki jej zaliczenie);
- (12) koordynator przedmiotu (wpływa na modyfikację programu studiów);
- (13) promotor pracy dyplomowej (odpowiada za jakość pracy dyplomowej);
- (14) recenzent pracy dyplomowej (odpowiada za jakość pracy dyplomowej).

Na wydziale została wyznaczona osoba sprawująca nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem – dziekan oraz kierownik dydaktyczny. Podział kompetencji oraz zakres odpowiedzialności określa Statut PCZ (Uchwała Senatu 354/2028/2019 z 4 września 2029 r. w sprawie uchwalenia Statutu PCZ oraz uchwała Senatu 1/2020/2021 z 23 września 2020 r. w sprawie zmian w Statucie PCZ). Działania dziekana i kierownika dydaktycznego wspierane są przez radę programową (zgodnie z Statutem PCZ). Kompetencje i zakres odpowiedzialności kierownika dydaktycznego oraz rady programowej w Uchwale Senatu 219/2022/2023 z 28 czerwca 2023 r.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury (wg Uczelnianej Księgi Zapewniania Jakości Kształcenia: uchwała Senatu nr 87/2021/2022 z dn. 27.10.2021 r., zarządzenia Rektora nr 420/2023 z dn. 25.09.2023 r. wprowadzające procedury dotyczących systemu zapewnienia jakości kształcenia w PCZ, zarządzenia Rektora nr 526/2024 z dn. 26.07.2024 r. wprowadzenia zaktualizowanych wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i dokonywania zmian programów studiów pierwszego i drugiego stopnia, które uaktualniły wytyczne zawarte w zał. do uchwały 414/2023 Rektora PCZ).

Działalność dziekana jest wsparta wykonawczo przez kierownika dydaktycznego, radę programową oraz zespół ds. uaktualnienia kierunku studiów zarządzanie (powołanej przez dziekana). W skład tego

zespołu, oprócz kierownika dydaktycznego, jest także koordynator kierunku/kierownik katedry odpowiedzialnej za kierunek, koordynatorzy przedmiotów na kierunku, przewodniczący wydziałowej komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia, autorzy sylabusów oraz inni nauczyciele akademicy, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku. Skład zespołu ds. uaktualnienia kierunku przedstawiono podczas wizytacji (decyzja dziekana z dn. 21.06.2021 r.).

Kierownik dydaktyczny, w ramach dyscypliny naukowej przypisanej do kierunku, nadzoruje przebieg procesu kształcenia w aspekcie oceny stopnia osiąganych efektów uczenia się, wyciąga wnioski z analizy zgodności efektów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego (po uprzedniej ocenie przez zespół ds. monitorowania efektów uczenia się będącego częścią WKJK), wyciąga wnioski ze sprawozdań na temat zgodności tematów prac dyplomowych z kierunkowymi efektami kształcenia, odpowiada za kompletność wniosku o otwarcie nowego kierunku studiów na wydziale oraz zmiany w obowiązującym programie studiów pod względem formalnym i merytorycznym, nadzoruje prawidłowość realizacji metod prowadzenia zajęć, w tym metod i technik prowadzenia zajęć na odległość (e-learning), a także przekazuje dokumentację nowego programu studiów lub jego zmiany do Komisji Senackiej.

Systematyczna ocena programu studiów obejmuje: (1) efekty uczenia się (zgodnie z procedurą *PWZ-2 Monitorowanie efektów uczenia się*), weryfikacji podlega do 20% przedmiotów na ocenianym kierunku (1-2 przedmiotów w roku); dokumenty potwierdzające zdobycie zakładanych efektów uczenia się (prace etapowe, wyniki egzaminów, itp.) w formie papierowej i elektronicznej (na platformie Moodle) archiwizowane są przez 1 rok (zgodnie z instrukcją IWZ-1). Podczas wizytacji stwierdzono niską kompletność archiwizowanych dokumentów (prac etapowych) w budynkach uczelni, które dotyczą najczęściej protokołów zaliczeniowych, egzaminacyjnych oraz kolokwii; (2) zgodność efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, realizowane jest w konsultacji z Radą Doradczą Przedstawicieli Biznesu (potwierdzone protokołami ze spotkań z dnia 30.03.2021, 26.10.2021, 21.03.2023, 19.09.2023, 08.10.2024 oraz 3.12.2024 oraz sprawozdaniem z ankiety dotyczącej realizacji praktyk zawodowych w roku 2023/2024 wraz z potwierdzeniem realizacji efektów kształcenia); (3) ocenę punktów ECTS w programie studiów; (4) treści programowych (odbywa się zgodnie z procedurą *PWZ-9 Karta doskonalenia przedmiotu*), podczas wizytacji przedstawiono wnioski z realizacji prac nad modyfikacją sylabusów na drugim stopniu obejmujące przedmioty kierunkowe realizowane w języku polskim na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, uwzględnienia w przedmiotach specjalnościowych *zarządzania zasobami ludzkimi, e-biznes, ekoprzedsiębiorczość oraz analitykę biznesową*; (5) metody i narzędzia wykorzystywane w procesie kształcenia podlegają stałemu monitoringowi, analizowana jest częstotliwość stosowanych metod formułujących (np. udział zadań projektowych, case study, prac zespołowych, itp.) i podsumowujących (zaliczenie końcowe, egzamin pisemny, prace zaliczeniowe, prace projektowe, itp.); (6) metody kształcenia na odległość podlegają ocenie zgodnie z procedurą *PWZ-5 Procedura Kształcenia e-learningowego*; (7) praktyki zawodowe podlegają tym samym procedurom oceny efektów uczenia się, jak przedmioty realizowane w trakcie studiów, dodatkowo opiekun praktyk monitoruje przebieg pod kątem realizacji tych efektów.

Na ocenianym kierunku funkcjonują w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia zespoły, które są odpowiedzialne za nadzór nad realizacją procesów oceny jakości. I tak: funkcjonuje zespół ds. hospitacji, ds. ankietyzacji (procesu dydaktycznego, dziekanatu i toków studiów oraz ankietyzacji absolwentów), ds. audytu wewnętrznego, zespół ds. monitorowanie efektów uczenia się, ds. e-learningu, ds. prac dyplomowych, ds. USOS, ds. WSZJK oraz komisja ds. praktyk zawodowych.

Zespół ds. hospitacji (zgodnie z procedurą *PWZ-1 Hospitacje zajęć dydaktycznych*) wraz z kierownikiem katedry prowadzi nadzór nad przeprowadzonymi hospitacjami (planowymi i pozaplanowymi).

Zespół ds. ankietyzacji opracowuje wyniki przeprowadzonej ankiety oceny realizacji procesu dydaktycznego.

Zespół ds. audytu wewnętrznego przeprowadza oceny funkcjonowania elementów systemu zapewniania jakości kształcenia.

Zespół ds. monitorowania efektów uczenia się (zgodnie z procedurą *PWZ-2 Monitorowanie efektów uczenia się*), dokonuje oceny osiągniętych efektów uczenia się, analizuje zgodność efektów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, weryfikuje treści programowe i ich zgodności z efektami uczenia się (na podstawie prac egzaminacyjnych, prac etapowych, itp.) i przedstawia wnioski kierownikowi dydaktycznemu.

Zespół ds. e-learningu, którego zadaniem jest ustalanie oferty edukacyjnej dotyczącej zajęć prowadzonych w trybie e-learningowym, organizowanie szkoleń z zakresu e-learningu, opracowywaniu zasad dopuszczania i dopuszczanie kursów do wykorzystywania w trakcie zajęć w trybie e-learningowym oraz ich włączenia do oferty edukacyjnej, ustalanie harmonogramów prac związanych z e-learningiem oraz raportowanie roczne zajęć realizowanych w e-learningu w jednostce.

Zespół ds. prac dyplomowych, ocenia, zweryfikowane przez kierownika katedry (nadzoruje zgodność tematów prac dyplomowych z kierunkowymi efektami uczenia się), tematy prac dyplomowych.

Komisja ds. praktyk zawodowych ocenia realizację praktyk. Pełnomocnik dziekana ds. praktyk przygotowuje dokumentację do odbycia praktyk, którą koordynuje (kontroluje przebieg i przeprowadza zaliczenie praktyki) opiekun praktyki.

Zespół ds. uaktualnienia kierunku studiów zarządzanie, działa poza strukturami Wydziałowej Komisji ds. JK. W skład zespołu wchodzi Koordynator Kierunku, Koordynatorzy przedmiotów na kierunku, Przewodniczący Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na wydziale będący Pełnomocnikiem Dziekana ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Kierownik dydaktyczny i inni nauczyciele akademicki, którzy prowadzą zajęcia na kierunku zarządzanie. Zespół jest odpowiedzialny za projektowanie lub zmianę efektów uczenia się dla każdego stopnia studiów, opracowanie sylwetki absolwenta, harmonogramu studiów, a także za przygotowanie koncepcji programu studiów bądź propozycji zmian. Zmiany konsultowane są w katedrach merytorycznie zaangażowanych w realizację danego programu studiów (dla ocenianego kierunku zarządzanie jest to Katedra Zarządzania i Przedsiębiorczości).

Rada programowa zatwierdza tematy prac dyplomowych, opiniuje nowe programy studiów oraz zmiany w obowiązujących programach studiów przygotowane przez kierownika dydaktycznego (w formie uchwały, zgodnie z § 41, ust. 2, pkt. 1 Statutu PCz).

Nowe programy studiów oraz zmiany w obowiązujących programach są konsultowane z Radą Doradczą Przedstawicieli Biznesu oraz samorząd studencki.

Wydziałowa komisja ds. zapewnienia jakości kształcenia monitoruje przebieg działań związanych z tworzeniem nowych i modyfikacją funkcjonujących programów studiów.

Innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość są uwzględnione w projektowaniu programu studiów. W procesie kształcenia na kierunku zarządzanie stosowane jest zróżnicowane podejście dydaktyczne. Spośród najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej

wykorzystywane są m.in. e-learning (funkcjonowanie uregulowane jest w procedurze PWZ-5), który umożliwia pracę zarówno w systemie synchronicznym, jak i asynchronicznym, H5P (pozwalająca tworzyć różne formy na platformach e-learningowych), Bamboozle, Mentimeter, Kahoot, Copilot, VR czy Quizizz. Narzędzia te pozwalają na tworzenie interaktywnych treści, angażujących quizów i sond, co umożliwia aktywizację oraz podniesienie poziomu zaangażowania studentów podczas zajęć. Sukcesywnie wprowadzane jest podejście oparte na kreatywnym stawianiu problemów, aktywizacji studentów do jego rozwiązania oraz tworzeniu poszerzonej rzeczywistości (VR). Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne pozwalają zmienić optykę procesu dydaktycznego, z nauczyciela na studenta.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, co szczegółowo omówiono w kryterium 3.

W Uczelni przeprowadzana jest systematyczna analiza programu studiów obejmująca treści programowe, metody weryfikacji i oceny osiąganych efektów uczenia się, a także wyniki nauczania.

Wykonywane analizy danych i informacji dotyczą m.in. monitoringu ocen z zaliczenia przedmiotu na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, monitoringu ocen z egzaminów, wskaźnika zaliczenia egzaminu, odsetka studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających semestr, oceny z egzaminu dyplomowego, udziale ocena bdb na dyplomie, itp., wyniki ankiet dotyczących oceny zajęć dydaktycznych (wyniki monitoringu w postaci tabel i wykresów przedstawiono podczas wizytacji), ankiet z całego toku studiów (dotyczą one procesu kształcenia, warunków studiowania, oceny stopnia dostosowania działalności edukacyjnej do potrzeb i wymagań obecnych oraz przyszłych studentów), wyniki hospitacji (planowych i pozaplanowych), ekonomicznych losów absolwentów (pod kątem płac, zatrudniania absolwentów, terminowego uzyskania dyplomów, porzucenia studiów przed ich ukończeniem, czasu na poszukiwanie pracy, udziału bezrobotnych wśród absolwentów), metody weryfikacji efektów uczenia się oraz stopień ich osiągnięcia, a także zidentyfikowane niezgodności w tym zakresie, ocena dorobku naukowego osób prowadzących zajęcia.

W procesie oceny, doskonalenia i realizacji programów studiów na kierunku zarządzanie uczestniczą interesariusze wewnętrznymi (studenci kierunku, przedstawiciele Samorządu Studenckiego, nauczyciele akademicy) oraz interesariusze zewnętrznymi (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, Rada Doradcza Przedstawicieli Biznesu, absolwenci). Przy projektowaniu i modyfikacji programów studiów zasięga się opinii Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu w zakresie doboru ścieżek kształcenia, kompetencji i umiejętności praktycznych, aktualnych trendów i potrzeb rynku pracy (spotkania odbywają się cyklicznie - raz w semestrze).

Wyniki monitoringu ujmowane są w rocznym raporcie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wraz z wnioskami i zaleceniami, następnie przedstawiane są na Kolegium Wydziału, zaś po zatwierdzeniu raport przekazywany jest do Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wnioski z systematycznej oceny programów studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu studiów na ocenianym kierunku oraz w planowaniu strategicznym.

System zapewniania jakości kształcenia jest poddawany cyklicznej kontroli (w okresach rocznych) i sformalizowany w procedurze Przegląd funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (integralna część Procedury PWZ-6). Wnioski wynikające z przeglądu, sformułowane w raporcie, wykorzystywane są w działalności doskonalącej. Z przeprowadzonych działań opracowywany jest raport, który następnie jest zatwierdzany przez Kolegium Wydziału oraz Dziekana oraz przekazywany przewodniczącemu UK ds. ZJK.

Jak z przedstawionego opisu wynika, wykonanego na podstawie Raportu Samooceny, udostępnionych informacji oraz ustaleń powstałych podczas dyskusji w trakcie wizytacji zespołu oceniającego, w ocenie programu studiów biorą udział: kadra, studenci obecnie studiujący i absolwenci, a także pracodawcy (Rada Doradcza Przedstawicieli Biznesu). Informacje, które poddawane są także analizom dotyczącą badania losów absolwentów oraz bieżące analizy rynku pracy.

Wydział Zarządzania w ramach wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia wykorzystuje informacje pochodzące z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) dotyczących losów zawodowych absolwentów publicznych uczelni wyższych w Polsce. Uzyskane w ten sposób informacje to: płace, zatrudnienie absolwentów, terminowe uzyskanie dyplomów, porzucenie studiów przed ich ukończeniem, czas na poszukiwanie pracy, udział bezrobotnych, co stanowi pośrednią informację zwrotną o jakości kompetencji, jakie uzyskali na studiach.

Obowiązujący system jakości kształcenia jest poddawany cyklicznej kontroli (integralna część Procedury PWZ-6). Wnioski wynikające z przeglądu (wykonywanego raz w roku), sformułowane w raporcie, wykorzystywane są w działalności doskonalącej. Z przeprowadzonych działań opracowuje się roczny raport i przekazuje przewodniczącemu uczelnianej komisji ds. ZJK.

Poprzednia ocena kierunku zarządzanie pierwszego i drugiego stopnia odbyła się w dniach 12-13 października 2018 roku. W ośmiu kryteriach wówczas obowiązujących - sześć otrzymało ocenę stopnia spełnienia "w pełni", zaś dwa kryteria otrzymały ocenę "zadowalająca". Ocena ta dotyczyła kryterium 3: Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości oraz Kryterium 8: Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia.

Nowy program studiów, uchwalony po wizycie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, zatwierdzony Uchwałą Senatu nr 66/2020/2021 z dn. 23 czerwca 2021 r., wypełnił wcześniej wskazane luki w programach oraz elektronicznej obsłudze studenta.

W Politechnice Częstochowskiej zaimplementowano system USOS oraz APD, które wspomagają elektroniczną obsługę studenta. Uniwersytecka poczta elektroniczna USOS-mail wykorzystywana jest do obsługi administracyjnej studentów, uruchomiono aplikację mobilną USOS oraz usługę legitymacji studenckiej w aplikacji mObywatel (mLegitymacja), uruchomiono system obsługi studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach wymiany Erasmus+ (przez system USOS), wprowadzono USOSweb - system wspomagający obsługę studiów, USOSweb - Elektroniczny Dziekanat, a także uruchomiono finansowy system wsparcia studentów PCz dotyczący: stypendium socjalnego, stypendium dla OzN, zapomogi oraz stypendium Rektora. Lista dokumentów potrzebnych do ubiegania się jest jedna i dostępna jest na stronie Uczelni (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/stypendia/> oraz <https://pcz.pl/student/stypendia/stypendia---aktualnosci>).

Reasumując, obecnie obowiązujący wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest skomplikowany i zawiera wiele procedur oraz gremiów odpowiedzialnych za poszczególne kroki procesu kształcenia. Należy jednak uwzględnić szereg kwestii, które zostały wskazane przez ekspertów w kryteriach 1, 2, 3 oraz 4, które w konsekwencji wskazują, iż przyjęte wewnętrzne rozwiązania formalno-prawne, stosowane instrumenty i procedury w niepełny sposób potwierdzają skuteczność funkcjonowania systemu.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Politechnice Częstochowskiej zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzane aktualizacje programu studiów są wynikiem dążenia władz Wydziału Zarządzania do stałego podnoszenia jakości kształcenia i dostosowania programu do zmian rynku pracy i oczekiwań interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji osiągania efektów uczenia się i doskonalenie programu studiów, a także podnoszenie jakości nauczania. Jakość kształcenia na kierunku podlega systematycznej walidacji. Podejmowane działania są jednak jedynie częściowo skuteczne. Nie antycypują one ani też nie rozwiązują niektórych uchybień. Z uwagi na zalecenia wskazane przy opisie kryteriów 1, 2, 3 oraz 4 ocena skuteczności funkcjonowania systemu jest jedynie częściowo pozytywna, co wymaga podjęcia działań o charakterze naprawczym. Podniesienie oceny kryterium nr 10 na „całkowicie spełnione” jest uzależnione od przedłożenia propozycji na rzecz wyeliminowania zdiagnozowanych błędów oraz realnej implementacji zaproponowanych rozwiązań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości wskazanych w opisie kryteriów 1, 2, 3 i 4, które stanowią podstawę do obniżenia oceny kryterium 10.

5. Załączniki: